

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Beste
Boeken juf
meester
2019

canoncultuurcel.be

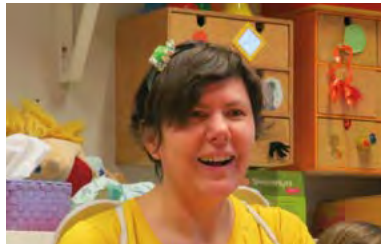

LAUREATEN & GENOMINEERDEN

Iene Bocken

2

Kathleen Jeunen

10

Margot Bouchery

20

Antje Triest

38

Bieke Verlinden

46

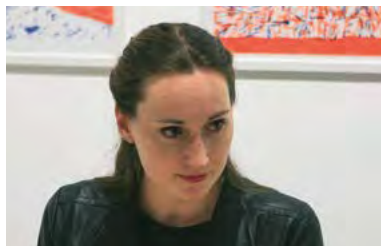
Joke Duyols

52

EN VERDER ...

**DE POËZIESTERREN
EN GOUDEN POËZIE-
MEDAILLE?**

6

Charlotte Severeys

8

**HIER WORDT MET
PLEZIER GELEZEN!**

14

Slotfeest

24

Zeven uitneembare leeskaarten

25

**JEUGDBOEKENMAAND
OP SCHOOL. DOE MEE!**

34

De walviskermis

36

**ZO VOORKOM JE
LEESPROBLEMEN**

42

Van prentenboek tot musical

44

**LEES JE MEE MET
DE KJV?**

50

voorwoord

DE KUNST VAN HET KIJKEN

Als kind kom je in een wereld waar je niets van begrijpt en die je over je heen laat komen. Vervolgens moet je met je eigen talenten zelf iets van die wereld maken. Met hoge verwachtingen betreden we het prachtige levenswoud. Maar al gauw merken we dat het leven niet altijd een 'walk in the park' is. Gelukkig hebben we een tool ontwikkelt om ons te sterken op die levenstocht... het lezen van boeken.

Goede boeken verzetten zich tegen het vanzelfsprekende en proberen ons met daadkracht te vergezellen. Onderweg troosten ze ons en tonen ze ons de schoonheid van het bewandelen van onze weg. Soms steken boeken een vermanende vinger naar ons op. Niet om ons in het gareel te houden, integendeel. Boeken roepen ons op om andere paden te verkennen, zodat we in de voetstappen van anderen onszelf kunnen vinden. Ze maken ons bewust dat we niet alleen op pad zijn.

Als gidsen schenken boeken ons de kunst van het kijken. Met verrekijker en loep kadreren ze dingen die zalvend, troostend of versterkend kunnen zijn. Elk gewonnen beeld, voorzichtig opgeborgen in onze rugzak, is de moeite waard en verlicht ons levenspad.

Boeken zijn een essentieel bestanddeel van het leven. Ze zorgen voor de levensnoodzakelijke vitamines, op tocht doorheen het avontuurlijke woud.

ZES INSPIRERENDE BOEKENJUFFEN

Na zelf een jaar de Beste Boekenmeester te zijn, mag ik jullie zes inspirerende boekenjuffen voorstellen. Dag in, dag uit informeren ze de moedige reiziger over de helende werking van boeken. Ze brengen het belang van lezen onder de aandacht en leren hun leerlingen de taal van het lezen. Met liefde en geduld tonen ze hen de wereld van de letters en woorden.

Met volle overtuiging bewegen ze doorheen het woud en nodigen ze elke reiziger uit om deel te nemen aan de boekendans. Want ze weten dat de techniek van het lezen een noodzakelijke voorwaarde is om tot de leesdans te komen.

Ik wens de Beste Boekenjuf van 2019 en de laureaten veel succes met het verspreiden van hun boekenliefde. Jullie zijn het lichtend voorbeeld voor de dikwijls aarzelende lezer.

Jan
Beste Boekenmeester 2018

WINNAAR

Iene Bocken

SCHOOL: Fulltime leerkracht 4de leerjaar en verantwoordelijk voor de werkgroep 'lezen' op de Stedelijke Basisschool 2 in Dilsen-Stokkem

FAVORIETE KINDERBOEK:
Oma Boef, David Walliams, Clavis

'Wie opgroeit met boeken, groeit door boeken.'

NIEMAND WORDT EEN LEZER VANUIT EEN METHODE, WEL VANUIT BOEKEN

Leer leerlingen dat elk woord in een verhaal of gedicht van betekenis is. En dat alles wat ze lezen, van waarde is. Met dat idee trekt Iene Bocken, de Beste Boekenjuf van 2019, elke dag naar haar 4de leerjaar. Volgens de leerlingen is het echt geen toeval dat haar familienaam zo hard op 'Boeken' lijkt...

Het is heel gemakkelijk om leerlingen warm te maken voor een boek. 'Amai, dat was echt tof. Hier heb ik om moeten lachen. Dit verhaal heeft me zo aangegrepen...' Als ik dat zeg en ik zet het boek in de leeshoek, dan is dat voor veel leerlingen al een trigger om het uit het rek te nemen. Als je als leerkracht regelmatig je passie voor lezen en boeken laat blijken, dan draag je dat ook stilaan over op de leerlingen. Dan is het heerlijk om leerlingen te zien genieten van een boek. Ook leerlingen die niet meer in mijn klas zitten, komen me op de speelplaats vertellen welk boek ze van de bib leenden. Of ze maken me attent op de startdatum van de boekenbeurs. Daar krijg ik het warm van.

MET DE KAR NAAR DE BIB

Ik probeer alle soorten boeken aan te bieden: strips, leesboeken, prentenboeken, tijdschriften, informatieve boeken, luisterboeken... Dat de bibliotheek hier vlakbij ligt, is een echte luxe. Ik kan er boekenpakketten aanvragen. Als leerkracht krijg ik ook een pasje waarmee ik 60 of 70 boeken kan ontlenen. Ik heb 2 van die pasjes (*lucht*). Meestal ga ik met de kar naar de bib. We gaan ook één keer per maand met de leerlingen. De boeken mogen ze in de klas houden of thuis lezen. Vanaf het 2de leerjaar krijgen de leerlingen een echte bibpas. Dan kunnen ze ook met hun ouders boeken ontlenen.

SCHOOLLEESPLAN

Ik volgde op eigen initiatief de opleiding leescoördinator in Nederland en ben de verantwoordelijke van de werkgroep 'lezen' op school. In die functie heb ik een schoolleesplan geschreven. We vertrokken van een bevraging van de leerkrachten in de kleuterschool en lagere school. Waar werken we al aan en hoe vaak? Zo ontdekten we hoe we als team nog konden verbeteren.

'Als je als leerkracht regelmatig je passie voor lezen en boeken laat blijken, dan draag je dit ook over op de leerlingen.'

Het belangrijkste is het lezen en het leesplezier bevorderen met de hulp van boeken. Alleen leesplezier zorgt voor leesmotivatie. Thuis en in de kleuterschool voorlezen en vertellen is het belangrijkste. Daarmee prikkel je de leerlingen om verhalen fijn te vinden. In het 1ste leerjaar leren ze technisch lezen. Toch staat of valt goed lezen niet met de techniek, maar met het leesplezier. Leerlingen die gemotiveerd zijn om te blijven lezen, verbeteren hun leesvaardigheid. Net zoals een goede voetballer of violspeler blijft trainen. Daarom voeden en prikkelen we onze leerlingen met een ruim aanbod. Wat ze uiteindelijk lezen, maakt niet uit. Als ze er maar plezier in vinden. >

EDUCATIEF CENTRUM (PLEC)

Voor onze anderstalige nieuwkomers in de klas gaan we naar het Educatief Centrum in Hasselt. Je vindt er een schat aan educatieve materialen en methodieken, een bron van inspiratie. We ontlenen er boeken, spelen, interactieve leermiddelen...

limburg.be/educatiefcentrum

DE 4 V'S VOOR BEGRIJPEND LEZEN

Een bewuste lezer zet actief strategieën in om zijn leesdoel te bereiken. Om ze gemakkelijk te kunnen onthouden, worden de belangrijkste leesstrategieën vaak aangeduid als de '4 V's van begrijpend lezen': voorkennis gebruiken, voorstellen, visualiseren en vragen bedenken. De lezer doet dat vóór, tijdens en na het lezen. Daardoor voert hij een 'gesprek' met de tekst en denkt hij na over de tekst. In het vorige magazine lees worden de 4 V's voor begrijpend lezen uitgebreid besproken. Je kan het magazine inkijken en downloaden via boekenjuf.be.

Je leest het artikel op cultuurkuur.be/project/lezen-met-leesstrategieën

GEKNIPT

Hoe ontdek je snel goede lezers en taalvaardige leerlingen in je klas? Knip een verhaal in zinnen en geef elke leerling een zin. De leerkracht leest het verhaal voor en stopt regelmatig. Wiens zin is het perfecte vervolg?

BOEKENBINGO

Boekenbingo is een vorm van luisterlezen. Leerlingen krijgen een kaartje met woorden op. De leerkracht leest een stuk verhaal voor. Als de leerlingen een woord horen, mogen ze dit kleuren op het kaartje. De leerling die als eerste zijn kaartje vol heeft, mag bingo roepen.

ZINNENSPEL EN WEETJESBOEKEN

In een zinnenspel zet je de zinnen van de eerste bladzijde van een boek in de juiste volgorde.

Om het leren opzoeken in weetjesboeken te trainen, maak ik kaartjes met gerichte vragen. Zo leren ze ook een inhoudstabel hanteren.

BOEKENPUZZEL

Bij een boekenpuzzel knip ik een kopie van een prent uit een prentenboek in stukken. Een leerling beschrijft de prent vanuit het boek, een andere leerling probeert de prent in elkaar te puzzelen.

DUOLEZEN

Bij deze vorm van duolezen lezen leerlingen per twee hetzelfde boekje of hetzelfde hoofdstuk van een boek. Eerst lezen ze zelf het verhaal, of een hoofdstuk, in stilte. Dan lezen ze het per twee samen, om de beurt een stukje luidop. Dan koppel ik er leespetletjes aan vast. Ze hebben hem dan al vaak drie keer gelezen. Zo zijn ze veel bewuster bezig met een tekst en willen ze vaak weten hoe het boek verder gaat.

DE LEESBEESTEN

De luisterverhalen van De leesbeesten zijn een echte aanrader. Dat zijn heel goed voorgelezen prentenboeken of boekfragmenten door Tante Tanja en Annie de Pannie. Gewoon gratis. Als je leerlingen een QR-code laat scannen, komen ze bij het juiste fragment uit. Je vindt er ook verschillende hoofdstukken van Meneer Stink (van David Walliams) terug. Ik hoor van mijn leerlingen dat ze zelfs hun jongere broers en zussen naar de website van Leesbeesten leiden.

deleesbeesten.be

FLUISTERGEDICHTEN

Bij fluistergedichten knip ik de versregels van een gedicht los. De helft van de klas zit bijvoorbeeld geblinddoekt in het zonnetje op de speelplaats, de andere helft fluistert hen op mijn signaal een willekeurige regel in het oor. Nadien bouwen we het gedicht terug op.

EEN INGEPAKT PRENTENBOEK

Tijdens de Voorleesweek kregen de leerlingen allemaal een ingepakt prentenboek mee naar huis met daarbij de opdracht dat de ouders het moesten voorlezen voor hun kind en samen konden genieten. Daar kregen ze een paar dagen de tijd voor. Daarna pakten ze het boek opnieuw in en gaven ze het weer mee naar school. Zo kon het weer doorgegeven worden. Dat deden we een keer of vier. De leerlingen maakten er prachtige pakjes van, met een tekening of een briefje bij. Ook sommige ouders staken er een briefje bij: 'Wij vonden dit echt een fantastisch boek, we hebben er echt van genoten.' Het is echt leuk als je zo'n reacties krijgt.

BOEKENKWARTET

Het boekenkwartet is een spel om de leerlingen verschillende boeken van dezelfde auteur te leren kennen. Misschien denken ze dan: 'Dat is ook van die auteur, dat kan ik ook eens lezen.'

BRENG DE LEESCULTUUR IN KAART

Voordat ik het schoolleesplan maakte, stelde ik een bevraging op voor de collega's van de kleuterschool en de lagere school. Hiermee brachten we onze leescultuur in kaart en kregen we een beter zicht op onze visie op leesbevordering. Download de bevraging op klascement.net/94794/ en ga er zelf mee aan de slag!

ALLE NEUZEN IN DEZELFDE RICHTING

Je kan niet van de ene op de andere dag al je collega's mee hebben. Niet iedereen groeit daar even snel in. Sommigen moeten eerst eens voelen hoe leuk de leerlingen het vinden, voor ze echt vertrokken zijn.

'Wat ze uiteindelijk lezen, maakt niet uit. Als ze er maar plezier in vinden'

Toen we twee jaar geleden startten met kwartierlezen, was dat een goede motivator om de neuzen in dezelfde richting te krijgen. Toen hebben we op een pedagogische studiedag het belang van lezen voor iedereen geduid en zijn we actief met onze collega's aan de slag gegaan. Ze hebben toen zelf ervaren wat ze kunnen doen met boeken in de klas en hoe leuk dat kan zijn. We zijn naar alle boekenhoeken gaan kijken om inspiratie op te doen en om te kijken wat er anders of beter zou kunnen.

EEN HEEL JAAR LEZEN

Met de werkgroep geven we ook veel kant-en-klare lestips aan onze collega's. Zo blijven ze op de hoogte. Tijdens de Voorleesweek nodigen we ouders uit om te komen voorlezen in de klas. Leerkrachten lezen in een andere klas voor. De oudste leerlingen brengen een verhaal in de kleuterklasjes. De boekentips van de Voorleesweek halen we uit de bibliotheek voor alle leerkrachten.

Tijdens de Poëzieweek hangen we gedichten op in onze school en krijgen collega's een uitgewerkte lesbundel met lesideeën. We doen mee aan de Poëziesterren en organiseren onze eigen versie ervan. Dan krijgen de leerkrachten drie gedichten met een lessuggestie. Op het einde van de week organiseren we een slotmoment op de speelplaats om het winnende gedicht bekend te maken.

Ook de raadgedichten van Van In zijn fijn. Ik zorg elk jaar ook voor een gevarieerd aanbod aan dichtbundels in mijn klas. Collega's kunnen bij mij een bundel lenen. Ook aan de Jeugd-boekenmaand doen we natuurlijk mee.

In samenwerking met de bibliotheek en de cultuurdienst van de gemeente nodigen we ook schrijvers uit voor een lezing. Dit jaar was Edward van de Vendel de spreker voor het 3de en 4de leerjaar. Maar we mochten ook al Siska Goeminne, Marieke van Hooff en Bibi Dumont Tak ontvangen. Die bezoeken bereid ik altijd goed voor in de klas.

Bij het project rond illustratrice Kaatje Vermeire was de hele school betrokken. Haar boeken werden voorgelezen en tentoongesteld in onze school. Elke klas las en ging volop aan de slag op muzisch-creatief vlak, bijvoorbeeld door te zeefdrukken. Op het einde van het schooljaar werd dit alles gegoten in een heus boekenschoolfeest. De verschillende boeken werden door middel van dans, toneel, beeld... voorgesteld.

DE VIER V'S

In mijn eigen klas gebruik ik als leesstrategie vooral de vier V's: Voorkennis gebruiken, Voorspellen, Visualiseren en Vragen bedenken. Die aanpak test ik momenteel uit. Later kunnen we ze in de hele school toepassen.

Denkend voorlezen vind ik belangrijk. Daarbij probeer ik te verklanken wat er tijdens het lezen in mijn hoofd gebeurt.

De moeilijke lezers vinden het theaterlezen per twee heel leuk. Ze pikken veel op van wie beter leest. Ik probeer ook veel te doen met prentenboeken. Die hebben minder tekst, maar wel een rijke woordenschat. Het verhaal wordt ook ondersteund door de prent.

Wanneer we lezen? Op de speelplaats hebben we een ruime, knusse leeshoek met boeken voor tijdens de speeltijd. Elke dag is er kwartierlezen. Ik wissel dat soms af met voorlezen, duolezen, opdrachten rond een gedicht, of het voordragen van een gedicht... Ik durf veel te schrappen in mijn handleiding. Een boek is motiverender en prettiger voor de leerlingen dan een tekst uit de methode. Ik probeer dus een persoonlijke invulling te geven aan het werken met en rond boeken.' ■

IN DE BOEKENKAST VAN JUF IENE

LEESTIPS van de uitgevers

OP MISSIE NAAR DE ZEEBODEM

Eind jaren twintig, begin jaren dertig van de twintigste eeuw. De twee onderzoekers William Beebe en Otis Barton kruipen in hun Bathysfeer, een grote stalen bol waarmee ze de diepzee gaan verkennen. Hoe kwamen zij tot die bijzondere

uitvinding? En wat vonden ze daar, diep in de zee?

Het eerste deel in de serie Wonderwaar, over wetenschappelijke verwondering. Dromen, durven, denken én doen. Voor onderzoekers vanaf 6 jaar.

Op missie naar de zeebodem | Jan Leyssens & Joachim Sneyers | Clavis Uitgeverij
ISBN 9789044834642 | € 14,95 | vanaf 6 jaar

MAURO

Mauro's grootste wens is astronaut worden. Nieuwe planeten ontdekken. En soms komen dromen en wensen uit... Met zijn ruimteschip landt hij in de mooiste

tuin die hij ooit heeft gezien. Wie zijn die vreemde wezentjes die hier wonen? En waarom kijken ze zo verdrietig?

Een wonderlijk ruimteavontuur over een jongen met grote dromen en een gouden hart. Voor astronauten en ontdekkingsreizigers vanaf 6 jaar.

Mauro | An Leysen | Clavis Uitgeverij
ISBN 9789044835724 | € 21,95 | vanaf 6 jaar

RORY DE RAAF, DETECTIVE

Hallo. Ik ben Rory De Raaf. En ik ben een échte detective. Mensen vragen me al eens: 'Rory, hoe word je nu zo'n échte detective?' En dan antwoord ik altijd: 'Ah, je moet het écht willen.' En waarom wou ik

het zo echt? Omdat ik wil weten wat er met mijn vader gebeurd is...

Het eerste deel van een spannende, hilarische en soms ontroerende reeks. Ideaal voor beginnende lezers die het leesplezier nog moeten ontdekken.

Rory De Raaf, detective | Andrew Clover & Ralph Lazar | Ballon Media – Ballon Junior
ISBN 9789403207308 | € 14,99 | vanaf 7 jaar

Ga gratis met De Lijn op stap met dynamoOPWEG

Elke week met je klas naar de bibliotheek? Een bezoekje aan de bioscoop voor de les Frans? Gaan kijken naar het verleden in een museum? ...

Met **dynamoOPWEG** kan elke school gratis met **De Lijn** naar culturele bestemmingen. Met maximum 30 personen per rit en volgens de bestaande dienstregeling.

DE POËZIESTERREN EN GOUDEN POËZIEMEDAILLE

Wil je op een laagdrempelige en eenvoudige manier met kinderpoëzie aan de slag? Dan zijn de Gouden Poëziemedaille en de Poëziesterren iets voor jou. Ze geven bijzondere kinderpoëzie een prominente plaats op school.

De Gouden Poëziemedaille en de Poëziesterren zijn een tweejaarlijks event. Een vakjury bekroont de beste Nederlandstalige kinderpoëziebundel met de Gouden Poëziemedaille. Leerlingen uit het basisonderwijs kennen 4 Poëziesterren toe. De Poëziesterren zijn een publieksprijs, waarbij leerlingen uit de kleuter- en lagere school per graad hun favoriete gedicht kiezen. In 2018 stemden maar liefst meer dan 32 000 jonge lezers mee!

Hoe verlopen de Poëziesterren?

Per graad van de lagere school ontvang je 5 gedichten, voor de kleuterklas ontvang je er 3. Die werden geselecteerd door een vakjury uit poëziebundels van de afgelopen twee jaar. Hieruit kiezen de leerlingen hun favoriet.

Elke deelnemende klas krijgt de gedichten op A3-formaat en een gedetailleerde lesbrieff. Tijdens de stemweek, die loopt in de week van 21 maart (Wereldpoëziedag), lees en bespreek je de gedichten met je klas. Op het einde van de week bepalen je leerlingen welk gedicht hun favoriet is. De resultaten van die stemming geef je door via het online stemformulier.

De 4 winnende gedichten worden bekroond met een Poëziester. Een illustrator maakt er een mooie poëzieposter van. Die krijg je opgestuurd, zodat poëzie een vaste plek in je klas krijgt. Bovendien zorgen we voor kant-en-klare lestips. >

Kun je door de tijd reizen?

In mijn toffe tijdmachine
kan ik zelf de tijd bedienen.
Zie je deze twee panelen?

Nee, niet met die hendel spelen
of je zult voorgoed verdwijnen
in de tijd van de Romeinen!

Nee, niet op die toetsen drukken
of je zult verongelukken
door een schop van hele grote
groene dinosauruspoten.

Nee, blijf af van die pedalen
of je zult voorgoed verdwalen
in de straten van Pompeï.

Galileo Galilei
zat er ook een keertje aan. Had-ie dat maar niet gedaan.
Hij is nooit meer teruggekomen.

Heeft – tot ergernis van Rome – sterrenkijkers uitgevonden
die bij ons allang bestonden. Galileo, uit mijn klas,
die opeens verdwenen was
toen hij deze schuif verschoof...

Niet proberen, ben je doof?!
Ook niet aan dat knopje draaien.
Ook niet... zie je wel, daar ga je!

(Bette Westera)

Lestip voor de 3de graad Schrijf een verhaal

Het gedicht leent zich uitermate goed om je leerlingen op een speelse manier in contact te brengen met geschiedenis.

Verdeel je klasgroep in groepjes van 3 tot 5 leerlingen en geef iedere groep een A3-papier en een geschiedenisboek (met veel afbeeldingen). Stel de volgende vragen om hen te inspireren voor hun verhaal. Laat je leerlingen samen door het boek gaan om antwoorden te vinden op de vragen. Hun antwoorden noteren ze in steekwoorden op hun A3-papier.

- Wat gebeurt er als je de hendel van de teletijdmachine overhaalt? In welke tijd ben je beland? Laat hen 5 verschillende tijdvakken kiezen. Bijvoorbeeld de tijd van de Romeinen, die van de Grieken, de renaissance, de prehistorie, de middeleeuwen, de Eerste Wereldoorlog...
- Waar ben je beland? Laat hen bij elk van de 5 tijdvakken een bestaande plek kiezen die verband houdt met de gekozen tijd. Dat kan een stad (Romeinen - Rome) of een natuurfenomeen (Pompeï - vulkaan) zijn.
- Wat gebeurt er terwijl je er bent? Per tijd kiezen ze een grote gebeurtenis. Bijvoorbeeld de inslag van een meteoriet in de prehistorie, de kruistochten in de middeleeuwen of de moord op Frans Ferdinand aan het begin van de Eerste Wereldoorlog

Voor de volgende vraag kiezen je leerlingen 1 van de 5 tijden met bijbehorende plaats en gebeurtenis. Daar denken ze verder over na:

- Welke personages komen ze tegen terwijl ze daar zijn? Opnieuw bieden de geschiedenisboeken inspiratie. Ze kunnen een Neanderthaler kunnen tegen komen in de prehistorie, de kruisvaarders tijdens de middeleeuwen of filosoof Thales van Milete bij de oude Grieken.

- De laatste vraag die je stelt is hoe het afloopt. Kan je terug naar je eigen tijd? Hoe dan? Zo nee, hoe eindigt je verhaal?

Als alle vragen beantwoord zijn, kunnen de leerlingen beginnen met het schrijven van hun kortverhaal.

Je kan je leerlingen vragen dat ze hun verhaal op basis van feiten schrijven. Zo gaan ze in dialoog met het geschiedenisboek en wordt het geen complete fantasievertelling. Of je kan ervoor kiezen dat ze hun verhaal al rijmend opstellen.

Op het einde van de les lezen de leerlingen hun verhalen voor. Voorafgaand aan het voorlezen, geeft het groepje uitleg bij de tijd, plaats, gebeurtenis en personages die ze gekozen hebben. Zo krijgt de hele klas een klein lesje geschiedenis.

Extra:

Je kan het kortverhaal laten uittekenen in een stripverhaal. Ter inspiratie kan je *De zombietrein en andere stripgedichten* gebruiken, een dichtbundel van Edward van de Vendel, Querido. ■

Geprikkeld en op zoek naar meer?

Een geschiedenis spel bij dit gedicht? Of creatief met geluid en beweging aan de slag? Dat kan!

Deze tip komt uit de lesmap bij de winnende bundel van de Gouden Poëziemeditaille 2018. Ontdek de vele andere kant-en-klare tips op cultuurkuur.be/kinderpoezie.

Je vindt er ook een animatiefilmpje van het gedicht *Kun je door de tijd reizen!*. Check it out!

Schrijf je in voor de editie van 2020

De volgende editie loopt van 16 tot 20 maart 2020.

Zin om deel te nemen? Schrijf je dan in op cultuurkuur.be/kinderpoezie.

Ontmoet illustratrice Charlotte Severeys!

Charlotte Severeys (1992, Antwerpen) studeerde illustratieve vormgeving aan Sint Lucas Antwerpen en volgde daarna de specifieke lerarenopleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Ze werkt als freelance illustrator voor verschillende opdrachtgevers en geeft les in het deeltijds kunstonderwijs. Haar schitterende illustraties sierden uiteenlopende projecten en ze ontwierp de leeskaarten en de cover van dit magazine. Vorig jaar verscheen haar eerste prentenboek, 'De boomhut van Niel', bij uitgeverij De Eenhoorn.

Stijl en inspiratie

'Mijn illustraties worden vaak omschreven als poëtische, gevoelige, mysterieuze beelden met een duister kantje.'

Ik werk ontzettend graag met grijze potloden. Ik hou van de verschillende texturen, lijnen en het gecontroleerde hiervan. Het is een materiaal waar ik veel gevoel in kan leggen. Daarna voeg ik kleur toe via Photoshop met zelfgemaakte brushes. Voor de leeskaarten koos ik een sfeervol beeld. Ik wil tonen hoe je soms helemaal in een boek zit en de realiteit rondom je vergeet. Alsof je even in

LEESTIPS van de uitgevers

HET VERHAAL VAN KEVIN

Maak kennis met Kevin. Kevin is een vliegende pony, wanneer hij tijdens een hevige storm wordt weggeblazen en in de flat van Max terecht komt, ontstaat er al snel een mooie vriendschap tussen hen. Die vriendschap

helpt hen om een stevige uitdaging aan te gaan; door een aanhoudende storm krijgt de stad immers af te rekenen met overstromingen. En met venijnige zee-ape die hierdoor vrije baan krijgen om de inwoners nog meer te treiteren en te teisteren...

Het verhaal van Kevin | Philip Reeve & Sarah McIntyre | Ballon Media – Ballon Junior | ISBN 9789403209456 | € 11,99 vanaf 7 jaar

LITTLE LIARS CLUB: DE MEEST VIEZE WEDSTRIJD TER WERELD

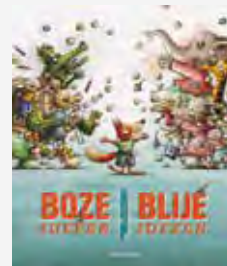
Gloria houdt niet van paarden. Niets mis mee, niet alle meisjes hoeven van paarden te houden. Maar wanneer er een wedstrijd is om een paard te winnen, doet ze toch mee. Niet voor zichzelf, maar om dat vervelende meisje uit haar klas een hak te zetten. Niet echt sympa-

thiek? Klopt. Pas wanneer Gloria plots een drol op haar bord krijgt, beseft ze dat ze beter niet had gelogen.

Op littleliarsclub.com krijgt het verhaal ook een digitaal luik. Je leerlingen kunnen er hun leugens posten, andere lezers geven advies en oplossingen.

Little Liars Club: De meest vieze wedstrijd ter wereld | Jonas Boets | Standaard Uitgeverij | ISBN 9789059089723 | € 15,99 | vanaf 9 jaar

BOZE JUFFEN, BLIJE JUFFEN

Als het nieuwe schooljaar begint heb je soms dikke pech. Want tussen een hoop blije juffen, zit er af en toe eens een boze juf. Boze juffen zijn niet geduldig, vrolijk of lief. Ze luisteren slecht en dromen doen ze enkel

in hun slaap. Gelukkig hoeft je een boze juf maar een jaartje uit te zitten. Dan is het weer tijd voor een blije juf!

Een vrolijk boek over de bijzondere krachten van blije juffen.

Boze juffen, blije juffen | Siska Goeminne De Eenhoorn | ISBN 9789462914032 € 15,95 | vanaf 6 jaar

Charlotte Severeys op bezoek in je klas?

Dat kan! Charlotte geeft illustratieworkshops, workshops druktechnieken en het begeleidt je leerlingen, jong en oud, bij het maken van illustraties bij een zelfgeschreven verhaal. Ze geeft je er meteen haar tip-de-luxe bij: Laat je fantasie op hol slaan en teken er op los!

Je kan Charlotte en andere illustratoren en auteurs uitnodigen in je klas. Je kan op auteurslezingen.be bovendien een subsidie van 100 euro aanvragen.

AUTEURSLEZINGEN.BE

Wil je een groter project met Charlotte of een andere kunstenaar uitwerken? Dien dan een dynamoPROJECT in via cultuurkuur.be/subsidies en ontvang tot 2000 euro.

een andere wereld leeft. Twee kinderen en hun hond zitten in een gezellige tent, in de vorm van een boek, te lezen. Boven de tent zie je allemaal referenties naar kinder- en jeugdboeken: Grimmige sprookjes, Harry Potter, Nils Holgersson, Alice in wonderland, piratenverhalen... allemaal verhalen waar ik mezelf als kind in kon verliezen. Het toont de magie van boeken.

Mijn grootste bron van inspiratie is de natuur. Ik ben geïnteresseerd in het contrast tussen de nietigheid van de mens en de grootsheid van de natuur. Daarnaast haal ik ook veel inspiratie uit muziek. Bij het werken luister ik naar muziek die past bij de sfeer van mijn illustratie. Zo kan ik mezelf helemaal verliezen in de wereld van mijn personages.

LEESTIPS van de jury

JIJ & IK EN AL HET MOOIS OM ONS HEEN

Deze gedichtenbundel is een tijdloos pareltje om te koesteren en hoort in elke klasbib thuis!

Riet Wille maakte een prachtige keuze van een 100-tal gedichten. Over bloemen, bomen, zee, bergen, dieren en seizoenen. De illustraties van

Martijn Van Der Linden zijn poëtisch en dragen een zachte warme kracht in zich. Ook humor en filosofie krijgen in deze bundel een verdiende plaats. Als leerkracht kan je er elke dag mee aan de slag. Het is een bundel die de verbeelding prikkelt en die uitnodigt om te snuisteren, te dromen en vooral goed te kijken om ons heen.

Jij & ik en al het moois om ons heen Riet Wille, Martijn Van Der Linden | Davidsfonds/Infodok | ISBN 9789059088948 | € 24,99 Vanaf 5 jaar

SUZIE GAAT TEKENEN

Suzie is een kind dat graag buiten de lijntjes kleurt. Haar fantasie is groot en ze beleeft dan ook de meest fantastische avonturen. Dit prentenboek is een ode aan de verbeelding en

ongebreedelde fantasie van jonge kinderen. Erg leuk om voor te lezen in de klas en om samen met de leerlingen de tekeningen te verkennen.

De tekeningen zitten vol humor en brengen de ondeugendheid van het hoofdpersonage tot ongekende hoogtes. Een boek om samen te lezen en te bekijken, en het niet bij die ene keer te laten. Ook de andere avonturen in deze Suzie-reeks zijn meer dan de moeite!

Suzie gaat tekenen | Jaap Robben, Benjamin Leroy | Gottmer | ISBN 9789025769543 € 13,99 | Vanaf 3 jaar

LAIKA KOSMOHELD

'Kosmohond Laika vliegt als eerste levend wezen baantjes om de aarde. Hoe het met haar afloopt – want ja, Laika was een meisje: tot zover alvast een eerste boeiend weetje uit dit boek - dat heb je

als lezer zelf in de hand. Een happy end wordt het sowieso!

Dit boek is tegelijk een frisse mix van ruimtewetjes én een meeslepend verhaal over vriendschap en opkomen voor jezelf. Wat je leeftijd ook is, of je nu liever weetjesboeken of verhalen leest: Laika Kosmoheld heeft het allemaal.

Laika Kosmoheld | Kim Crabeels, Emma Thyssen | Lannoo | ISBN 9789401458467 € 15,99 | Vanaf 6 jaar

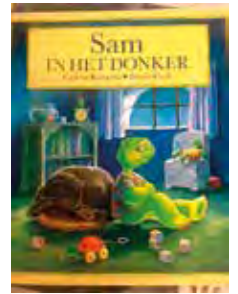
LAUREAAT

Kathleen Jeunen

SCHOOL: Halftijdse juf van de jongste kleuters (graadklas) en vrijwillige boekenfee op Freinet-school De Step in Beringen

FAVORIETE KINDERBOEK:

Sam in het donker,
Paulette Bourgeois, Clavis

**‘Van vertelschorten tot vertelstenen:
het moet niet chique zijn om te werken.’**

ELK KIND ZIJN BOEKENIDENTITEIT

Als kleuterjuf Kathleen haar letterschoenen aantrekt en boekentasje in de hand neemt, dan wordt ze de boekenfee. Bij de kleuters, maar ook in de lagere school. ‘Ik was zelf een moeilijke lezer. Luidop lezen in groep bij een leesmama? Vreselijk vond ik dat. Als boekenfee wil ik het lezen vooral plezierig houden.’ Hoe pakt ze dat aan?

Boeken zijn in onze school overal: op de speelplaats, in de klas, op de gang, in de bib. We hebben veel soorten boeken, ook voor leerlingen die nog niet veel Nederlands kennen. We hebben veel aandacht voor leesmotivatie bij alle leerlingen. We proberen ze allemaal warm te krijgen om met boeken bezig te zijn. Het maakt niet uit met welk boek.

We gaan regelmatig naar de bib om nieuwe boeken te halen. Die ligt op wandelafstand. Soms gaan we met de oudere leerlingen mee. Dan hebben we begeleiding en handen genoeg om onze kleuters bij te houden. Mijn kleuters mogen dan één boek kiezen en brengen dat mee naar de klas.

BESTE BOEKENHOEK

Elke klas heeft zijn eigen klasbib. In de leeshoeken staan zoekboeken, prentenboeken, leesboeken, strips, de Wablieft-krant... De informatieve boeken zetten we samen. Dat gebeurt ook zo in de lagere school. Anders zit je met zes exemplaren van hetzelfde boek.

Toen we vorig schooljaar startten met LIST, hebben we onze boekenhoeken kritisch bekeken. We koppelden daar een fijne wedstrijd aan: de leerkrachten moesten hun boekenhoek volgens een aantal criteria aanpassen. Daarna kozen de leerlingen aan de hand van een vragenlijst de beste boekenhoek. In onze kleuterklas hebben we de boekenhoek in de praatronde gehouden omdat dat het best past bij onze manier van werken

VOORLEZEN EN VERHALEN VERZINNEN

Bij de kleuters hebben we elke dag 1 of 2 voorleesmomenten. Op ons velcro- en magneetbord hangen voorwerpen uit het thema en prenten uit de voorleesboeken. Zo kunnen ze de verhalen naspelen. In kleine vertelkasten komen de personages tot leven. Het zijn manieren om meer te doen met een verhaal.

Verder werken we veel rond verhalen verzinnen. De vertelschort vind ik daarvoor heel geschikt. Die heeft zakken in verschillende kleuren. In de paarse zitten kaartjes van mogelijke hoofdpersonages, uit de de groene haal je een plaats, in de oranje zitten de vijanden en in de gele bijvoorbeeld het wondermiddel. Door kaartjes te trekken kan je samen met je leerlingen een verhaal verzinnen.

De verteldobbelstenen werken een beetje hetzelfde. Op elke zijde staat een woord of een prent, zoals een kameel, een grot, of een diamant. Je gooit met enkele dobbelstenen en maakt met de afbeeldingen een verhaal.

De vertelpuzzel is de nieuwste aanwinst. Op de puzzelstukken staan tekeningen. Als een domino leg je steeds een nieuw stuk van het verhaal. Je kan dat allemaal kopen, maar wij maken het meeste zelf. Het moet niet chique zijn om te werken. >

LESTIPS

NIK-NAKBOEKJES

Op zoek naar originele tweetalige kinderboekjes? Dan zijn de nik-nakboekjes misschien wat je zoekt. De eenvoudige tekst staat er in het Nederlands, maar ook in een andere taal, bijvoorbeeld in het Turks. Zo kunnen de leerlingen ook eens in hun taal lezen. De thema's zijn actueel, diversiteit is vanzelfsprekend en de prenten zijn mooi. Je kan ze gratis uitlenen in de bibliotheek en in het Educatief Centrum (PLEC) in Hasselt.

cultuurkuur.be/inspiratie/nik-nakboekjes

QR-CODES IN DE BOEKENHOEK

Bij de oudste kleuters hangt er een poster in de boekenhoek vol boekencovers en een bijhorende QR-code. Als kleuters de QR-code scannen met een tablet, zien ze verhaal op YouTube.

Er zijn verhalen die enkel voorgelezen worden maar ook digitale verhalen, waarbij de personages echt tot leven komen. Dat is populair bij de kleuters. Zo proberen we verhalen op veel verschillende manieren te brengen.

Voorbeelden van verfilmde verhalen vind je op cultuurkuur.be/inspiratie/qr-codes-de-boekenhoek

FUNDELS

Fundels zijn digitale kinderboeken met animatiefilmpjes, educatieve spelletjes en oefeningen. Je kan het verhaal ook laten vertellen in een taal naar keuze, zo horen anderstalige leerlingen het verhaal ook in hun eigen moedertaal.

cultuurkuur.be/inspiratie/fundels

WAT IS LIST?

LIST staat voor 'Leesinterventie voor scholen met een totaalbenadering' of ook wel voor 'Lezen IS Top'. Het is een onderzoeks- en begeleidingsproject onder leiding van Thoni Houtveen (lector Geletterdheid aan de Hogeschool Utrecht).

Bij LIST lees je elke dag 30 minuten in de klas. Je zorgt voor een leuke leesomgeving, schaft de nieuwste kinderboeken aan, houdt leesgesprekken en doet aan boekpromotie. Bij het begin van een LIST-leesles lees je een stukje voor. Je brengt de klas in leessfeer en geeft de leerlingen een leesvraag mee. Daarna gaan de leerlingen stillezen, duo-lezen of tutorlezen. De les wordt samen afgesloten met een terugblik op de leesvraag en een uitwisseling van ervaringen.

cultuurkuur.be/inspiratie/list

LEESTIPS van de jury

HET GEHEIME BOEK VAN SINTERKLAAS VOOR ONGELOVIGEN

Wanneer kinderen oud genoeg zijn om de waarheid over Sinterklaas te kennen, is de tijd rijp om in de boeiende achtergrond van de goedheilig man te duiken. Want waar komt die tot de verbeelding sprekende Sint-Nicolaas-

figuur eigenlijk vandaan? Hoe staat hij ten opzichte van buitenlandse tradities zoals de Kerstman of de Italiaanse heks Befana? Wat leert de geschiedenis ons over de pietendiscussie? En waarom zetten we eigenlijk onze schoen voor een man die op een stoomboot arriveert? Floortje Zwichtman dook voor dit magische overzichtsboek in de archieven van de Sint en Sassafras Debruyen zorgde voor de fenomenale illustraties.

Het geheime boek van Sinterklaas voor ongelovigen | Floortje Zwichtman, Sassafras De Bruyn | Van Halewyck | ISBN 9789461319937 | ca. € 24,50 | Vanaf 10 jaar

BETTIE EN HARRIE IN 13 ONGELUKJES (die niemand zag aankomen)

Wil je het onbezorgde en onbezonnen kind opnieuw in je bovenhalen? Met Bettie en Harrie in 13 ongelukjes (die niemand zag aankomen) lukt dit wonderwel. De absurde situaties waarin de bazige Bettie haar volgzaam broertje

meeneemt, ontlokken je ongetwijfeld binnenpretjes.

De verhaaltjes zijn leuk om voor te lezen en paginagrote illustraties zorgen voor welkome luchtigheid. Kom mee naar Bengelbrugge, daar zijn geen ouders en kan je ongestraft alle remmen loslaten...

Bettie en Harrie in 13 ongelukjes (die niemand zag aankomen) | Anna Vercammen, Sabien Clement De Eenhoorn | ISBN 9789462912588 | € 14,50 | Vanaf 5 jaar

VOS IS EEN BOEF

Een heerlijk prentenboek waarin Vos, Das en Wasbeer én vooral Dodo de lezer (jong én iets ouder) meenemen in grappig gelaagd verhaal met een tandenborstel die toch wel echt belangrijk blijkt te zijn.

Vos is een boef | Daan Remmert de Vries Gottmer | ISBN 9789025770617 | € 14,99 | Vanaf 4 jaar

BOEKEN THUIS?

We willen ook boeken naar de huiskamer brengen. Zo krijgen alle jongste kleuters op het einde van het schooljaar een boek als geschenk mee naar huis. Ook de verteltassen geven we mee naar huis. Die hangen heel zichtbaar in de gang aan de muur en hebben elk een ander thema. Als een kleuter zindelijk wordt, naar het ziekenhuis moet of gaat logeren, krijgt hij zo'n tas mee. Daarin zit een boekje, zoekprenten, activiteiten... Het talige is dus gekoppeld aan speciale gebeurtenis.

FEE EN ELFJE

Ik ben sinds vorig jaar de 'boekenfee'. Ik ben vaak op bezoek in de klassen. Met de Voorleesweek heb ik met de tweede graad bijvoorbeeld het gedicht 'drama van de teen' gedramatiseerd. Hilarisch! De derde graad werkte toen rond 'ruimte'. Daar heb ik een hoofdstuk uit een verhaal voorgelezen. Tijdens de middag organiseerde we voorleesmomenten in kleine groepjes, heel intiem. Ze stonden met tientallen aan de deur te wachten.

'Mijn rol als boekenfee is een leuk extraatje.
Maar als ik morgen vertrek, dan blijft alles hier
op school overeind.'

Ook met het schoolfeest was de boekenfee paraat, en op de kinderfuif hebben we voor een rustig plekje gezorgd waar we verhalen in het thema van de fuif konden vertellen. Elk jaar komt de boekenfee wel een aantal keer in elke klas. Ik zou vaker willen, maar dat komt bovenop mijn lesopdracht. De boekenfee heeft nu ook een partner in crime. Juf Lieze, met wie ik in een duobaan sta, is de boekenelf.

Mijn rol als boekenfee is een leuk extraatje. Maar als ik morgen van werk zou veranderen, blijft alles hier op school overeind. Soms missen collega's inspiratie en dan is het gemakkelijk als iemand ideeën aanreikt. Die rol heb ik zo'n beetje. Vorig jaar heb ik als boekenfee een studiedag rond creatief vertellen voor het team georganiseerd. Toen introduceerde ik de vertelschort. De collega's van de tweede en derde graad gebruiken die nu voor hun vrije teksten of ze stoppen er Franse woordjes in voor een spreekoefening.

Als boekenfee wil ik het lezen vooral plezant houden. Voor mij als kind voelde lezen als een straf. Dat mag niet. Als ik ook maar 1 leerling kan overtuigen dat lezen leuk kan zijn, dan is mijn opzet geslaagd.' ■

IN DE BOEKENKAST VAN JUF KATHLEEN

LEESTIPS van de uitgevers

REIS NAAR DE STERREN, OVER ASTRONAUTEN, RAKETTEN EN SATELLIETEN

Alles wat je altijd al wilde weten over ruimtereizen, astronauten en raketten. Wist je dat ...

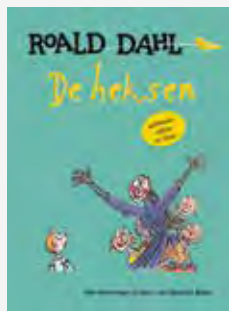
- Een raket de ruimte bereikt in minder dan vier minuten?

- Satellieten gebruikt worden voor communicatie, navigatie en onderzoek, maar ook voor spionage?
- Fruitvliegjes de eerste dieren in de ruimte waren?

Dat en nog veel meer ontdek je in dit schitterende boek van Angelique Van Ombergen en Stijn Ilsen. Met gedetailleerde illustraties van Katinka VanderSande.

Reis naar de sterren, over astronauten, raketten en satellieten | Angelique Van Ombergen en Stijn Ilsen | Lannoo Uitgeverij
ISBN 9789401454537 | € 22,50 | vanaf 8 jaar

DE HEKSEN JUBILEUMEDITIE

De klassieker *De heksen* is een fantastisch kinderboek met prachtige tekeningen van bekoord illustrator Quentin Blake. Deze jubileumeditie is volledig in kleur.

Échte heksen hebben geen rare zwarte puntmutsen en bezemstelen. Ze hebben gewone kleren aan en zien er net zo uit als gewone vrouwen. Ze wonen in gewone huizen en hebben gewone banen... en onder leiding van de allergruwelijkste Opperheks smeden ze snode plannen om kinderen te laten verdwijnen!

Roald Dahl is een van de beroemdste kinderboekenschrijvers ter wereld. Dahls kinderboeken zijn verfilmd en bekoord, en ze worden door kinderen over de hele wereld gelezen.

De heksen - jubileumeditie
Roald Dahl & Quentin Blake | De Fontein
ISBN 9789026148446 | € 20 | vanaf 9 jaar

JULIUS ZEBRA 4 GEDONDER MET DE GRIEKEN

Julius Zebra en zijn vrienden zijn in Griekenland beland. Daar helpen ze halfgod Herakles zijn Gouden Appel terug te vinden. Ze storten zich in een nieuw avontuur waarin ze het niet alleen opnemen tegen de gevaarlijke Minotaurus

in het Labyrint, maar ook een honderdkoppige draak om de tuin weten te leiden. Intussen kijken de goden vanaf de Olympus waakzaam toe.

Eerder verschenen in deze serie Rollebollen met de Romeinen, Bonje met de Britten en Ellende met de Egyptenaren. Inmiddels zijn er bijna 400.000 Julius Zebra-boeken in Nederland en Vlaanderen over de toonbank gegaan.

Julius Zebra 4 – Gedonder met de Grieken
Gary Northfield | Luitingh Sijthoff | ISBN 9789024584093 | € 15,99 | vanaf 10 jaar

HIER WORDT MET PLEZIER GELEZEN!

10 TIPS VOOR EEN INSPIRERENDE LEESOMGEVING OP JOUW SCHOOL

- 1 Investeer als directie in leesvriendelijke en toegankelijke **leesplekken**, in de school en in de klas. Hoe zichtbaarder en aantrekkelijker, hoe meer kinderen goesting in lezen zullen hebben. **Betrek leerlingen** bij de inrichting, zodat het ook 'hun plek' wordt.

Annie | Op school hebben we een kleine bibliotheek met boeken voor alle leeftijden die we sprokelden bij vrijgevege ouders en leerkrachten.

Af en toe worden boeken aangekocht door de school en dit jaar kregen we als stimulans een echt boekenbudget!

De leerkrachten zorgen voor hun eigen klasbibliotheek in een aantrekkelijk hoekje.

Die bib werd ingericht door de bibclub, leerlingen van het 6de leerjaar. Zij kiezen vrijwillig voor de club in het begin van het schooljaar. De bib wordt elke maandagmiddag open gehouden door de leerlingen. Bij droog weer creëren ze een gezellig hoekje buiten met zitzakken en leeszeteltjes. Zij organiseren ook activiteiten voor de hele school tijdens de

Voorleesweek, de Poëzieweek en de Jeugdboekenmaand.

Omdat de kleuters op een andere speelplaats spelen, brengen we de boeken bij hen met een heuse boekenboot. Het is een rijdende boot, ooit gemaakt voor een communieviering. In een hoek van de speelplaats, waar banken zijn, wordt door de leden van bibclub voorgelezen voor iedereen die wil komen luisteren.

Alle leerlingen hebben een eigen boekenzak. Dat is een zak die aan hun stoel of lessenaar hangt. Daarin zit het boek waarin ze lezen. Zo verloopt het kwartierlezen rustig.

Annie Vandamme, zorgcoördinator op de Sint-Paulusschool in Hansbeke.

- 2 Maak met het hele schoolteam voldoende **tijd en ruimte voor leesplezier** in het dagritme. Durf te kiezen voor vaste 'ingeroosterde' leesmomenen waarin kinderen vrij kunnen lezen of voorgelezen worden. Begin ermee in de kleuterklas en ga ermee door de hele lagere schooltijd. Leesroutines stimuleren de leesattitude van kinderen en bieden rust en structuur.

An | Op onze school werken wij met LIST (zie p 11), een project waarbij de focus niet ligt op leesmoeilijkheden maar op motivatie. Elke week worden 2 à 3 minilesjes geroosterd in elke klas. Met deze lesjes verbinden

we de techniek van het lezen met leesbegrip en leesbeleving.

Op hetzelfde tijdstip werk ik in mijn zorgklasje met maximaal 6 zwakke lezertjes. We starten met een stukje voorlezen uit een (prenten)boek dat aansluit bij het thema in wereldoriëntatie of taal. Daar hoort ook een leesvraagje bij. Zo komen we in de leessfeer.

Daarna gaan we aan de slag met woordenrijen rond een bepaalde moeilijkheid, bijvoorbeeld woordjes met sch- en schr-, en een bijpassend verhaaltje. De leesvraag wordt teruggekoppeld naar het verhaal.

Daarna krijgen de leerlingen tijd om stil te lezen in een boek naar keuze. Dat doen zij en ik het allerliefst. Het aanbod op de leestafel wordt heel vaak afgewisseld en bestaat uit prenten- en leesboeken, non-fictie, strips en poëzie, aansluitend bij hun leefwereld. Het leesniveau is daarbij van ondergeschikt belang.

Zo werk ik aan leesplezier, woordenschat, technisch lezen, begrijpend lezen, schrijfvaardigheid en spelling... Omdat de leerlingen het leuk vinden, lezen ze vaker en technisch beter.

An Cordeels, zorgleerkracht 2de leerjaar op Sint-Bavobasisschool in Gent.

- 3** Zorg voor een **divers, aantrekkelijk en hedendaags leesaanbod**. Fictie, kranten, strips, meertalige boeken, prentenboeken, poëzie- en verhalenbundels, informatieve boeken, tijdschriften en waarom ook geen e-boeken, interactieve prentenboeken en andere leesapps? Verleid leerlingen tot lezen door in te spelen op hun leesvoorkeuren.

Frans | Er bestaan veel soorten lezers, ook bij je leerlingen. Niet iedereen is even blij met een superspannend verhaal. Heel wat jonge lezers houden erg van mooi vormgegeven informatieve boeken. Ook strips doen het goed. Ga op zoek naar minder bekende, goede reeksen. Poëzie kan heel wat kids bekoren, vaak nadat ze zelf aan de slag gingen met het schrijven ervan, of na het zoeken van een raadgedicht.

Natuurtijdschriften kennen heel wat fans en moeilijke lezers verleid ik wel eens met een ingelezen (Daisy)boek.

Prentenboeken zijn ook erg handig, zeker in een periode waarin we met de oudsten voorlezen aan de jongsten. Of in een taalles over verkleinwoorden of sprookjes.

In het 6de leerjaar gebruiken we de Kits Jongerenkrant. Daarmee maken onze leerlingen een portfolio waarbij ze één onderwerp extra belichten én creatief vormgeven.

Ik lees verschillende keren per week voor. Naast het boek van de week kies ik vaak voor een originele verhalen- of sprookjesbundel. Het is de kunst

om leerlingen te verleiden en ze te laten proeven van iets wat ze minder goed kennen. Voorlezen blijft daarvoor een machtig en eenvoudig middel.

De leerlingen verwerken de diverse genres creatief in hun boekenschrift (leesdagboek) of met een boekenbox. Dat is een versierde kartonnen doos met voorwerpen die verwijzen naar de inhoud van het boek. De boekenbox helpt leerlingen om te vertellen waarover het boek gaat.

Frans Hoes, laureaat in 2015 en leerkracht 6de leerjaar op Basisschool De Zevensprong in Oostham.

- 4** Begeleid en vorm **leerkrachten in hun rol als leescoach**, geef ruimte aan opleiding en nascholing.

Ann | Van leerlingen actieve lezers maken vraagt expertise. Daarom is er nood aan opleiding en nascholing. Het is heel handig om op school één of meerdere trekkers te hebben, gepassioneerde lezers die gebeten zijn door boeken. Maar wil je er een gemeenschappelijk verhaal van maken, dan is het belangrijk het hele team te betrekken en hen de kans te geven om nascholing te volgen.

Vorig schooljaar hebben we - na overleg met het hele team - beslist om vrij lezen elke dag in te roosteren in de agenda. Tijdens diverse nascholingen ontdekten verschillende leerkrachten hoe ze een inspirerende leesomgeving kunnen maken. Ze leerden werkvormen aan om met boeken te werken en leeservaringen uit te wisselen. Op personeelsvergaderingen wordt regelmatig tijd vrij gemaakt om

die ervaringen te delen met het hele team. Daarin schuilt een grote kracht.

Als trekker krijg ik van de directie de kans om in te zetten op het leesbeleid. Want wat is er mooier dan kinderen de kracht en schoonheid van boeken te laten ervaren!

Ann Muylle, Beste Boekenjuf 2011 en leerkracht 3de leerjaar/zorgleerkracht op Vrije Basisschool De Revinze in Torhout.

5 Stimuleer leerkrachten om **actief en enthousiasmerend te werken rond het aanbod**. Voorlezen, vrij lezen, tutorlezen, boekdating, samenlezen, ontmoetingen met auteurs, bibliotheekbezoeken, deelnemen aan leesbevorderingscampagnes, Jeugdboekenmaand, Voorleesweek, Poëzieweek... De mogelijkheden om gevarieerd rond lezen te werken zijn eindeloos.

Ruth | Het belang van lezen is van niet te onderschatten waarde. Onderzoek toont aan dat lezen bijdraagt tot de sociale ontwikkeling, verrijking van de woordenschat, grotere kansen op de arbeidsmarkt, het verruimen van ons wereldbeeld, het verhogen van het empathische vermogen, en misschien wel het verlengen van ons leven.

Veel van onze leerlingen stromen onze buitengewone school in met negatieve leeservaringen: het is te moeilijk, het wil gewoon niet lukken. Daarom verleiden we leerlingen en leerkrachten op een creatieve manier tot (voor)lezen.

In het midden van onze school staat de boekenboom, die met de buitenwereld communiceert via emotievolle dagboekfragmenten, vaak doorspekt met mysterie. Wat als er plots allerlei voorwerpen uit de hoofdstukken van boeken verdwijnen en zich nestelen in de takken van de boom? Wat als de boom plots dweept met een illustrator of smoor is op een auteur? De boekenboom is een handig uithangbord tijdens de jeugdboekenmaand, de voorleesweek of de poëzieweek, maar ook tijdens schooleigen (voor)leesprojecten.

De boekenboom heeft een compagnon gevonden in de 'gouden kast' die gevuld is met poëzie. Laagdrempelige gedichten vormen het uitgangspunt voor vormelijke en taalcreatieve opdrachten, steeds met de focus op het genot van lezen.

Naast de twee 'leesmeubelstukken' hebben we op school twee fysieke ruimtes die aan leesbevordering zijn toegewijd. Een klas staat bekend als het 'boekaal' waar we aan de slag gaan met leesstrategieën. Boeken worden er onder de loep genomen en uitgepluisd om het niveau van begrijpend lezen op te krikken.

Ons parapedaardje blijft Camping Leesweide. Daar lezen we languit in de ligweide, snoezelen we op de leesbank en luisteren we met open mond in de leescaravan. Dagelijks worden er tijdens het vrij lezen bladzijden verslonden met dorst naar meer... Onze leerkrachten lezen mee want 'zien lezen, doet lezen'. Een leescoach begeleidt de leerlingen in hun boekenkeuze en houdt een boekenbabbel volgens de methode van Aiden Chambers.

Leesbevordering op onze school is geen sporadisch nevenproject. Het is iets wat leeft en waar we dagelijks op inzetten.

Ruth Vande Populiere, Beste Boekenjuf 2013 en GOK-coördinator op KBO De Horizon in Oudenaarde.

6 **Begeleid leerlingen** in hun leeservaring, differentieer en ondersteun hen in functie van hun leesmotivatie, interesse en genrevoorkeuren. Laat leerlingen luisteren naar de leesvoorkeuren van leeftijdsgenoten, dat werkt stimulerend. Ook een lezende leerkracht werkt aanstekelijk.

Elf | Elke ochtend houden we een praatronde. De leerlingen vertellen wat ze willen delen met de groep. Die stelt vragen, maakt opmerkingen en geeft aan waarrond ze verder wil werken. Op een ochtend praat de hele groep over reuzen.

Jaro is ervan overtuigd dat reuzen echt bestaan. Mert weet dat ze 'reus' zeggen tegen heel grote mensen. Iemand zegt dat reuzen niet in het echt bestaan, dat ze er alleen zijn in sprookjes en onze

fantasie. Jaro twijfelt... Hij komt tot een nieuw besluit. Reuzen bestaan nu niet meer, maar ze waren er vroeger wel, want: 'Wie heeft anders dat laatste blokje bovenop de piramide kunnen zetten?' We nemen de boeken erbij: sprookjes met reuzen, boeken over takelmachines, het Oude Egypte, superhelden, een atlas en het tijdlijnboek. Iedereen vindt een boek naar keuze.

Het laatste uur van de dag zijn er boeken. Iedereen kijkt of leest in

stilte, ook ik. Nadien vertellen we aan elkaar wat opvalt in het boek, tonen we afbeeldingen waarover we meer willen weten en vertellen we waarom we dat boek uitkozen. Vandaag zijn het vooral boeken uit de praatronde. Als leerkracht stuur je. Je biedt boeken aan waarvan je denkt dat ze passen bij het kind. Zoveel verschillende kinderen, minstens evenveel verschillende boeken.

Elf Albrecht, Beste Boekenjuf 2015 en leerkracht onderbouw op De Sassepoot in Gent.

7 Maak leerlingen **keuzevaardig** en leer hen kiezen uit het brede aanbod. Reik hen instrumenten aan zoals boekenzoeker.org en help hen het boek te kiezen dat het best bij hun past.

Jesse | Om leerlingen keuzevaardig te maken moeten ze op zoveel mogelijk manieren in contact komen met alle soorten boeken. Ze moeten boeken zien, horen, voelen en proeven.

De bibliotheek is voor mij de uitgelezen plaats om de

keuzevaardigheid van leerlingen te trainen. Een bibliotheekbezoek begint al in de klas. Vanaf het 3de en 4de leerjaar leren de leerlingen werken met boekenzoeker.org. Later komen er de websites pluizer.be, pluizuit.be, leesplein.be en ikvindlezenleuk.nl bij.

Op leesbevorderingindeklas.nl vind je hele leuke tiplijsten. Leerlingen vinden er een mooie boekenlijst die hen op het lijf geschreven is. Bijvoorbeeld de lijst van Julie die graag verhalen leest die echt gebeurd kunnen zijn, of die van Lucas die alleen maar informatieve boeken leest.

Eén keer per jaar krijgen ze de opdracht om een boek te kiezen voor een klasgenoot. Na een kort interview over de leesvoorkeuren van hun klasgenoot gaan ze op de websites op zoek naar het geschikte boek. Dat ontlenen ze in de bibliotheek, pakken ze mooi in en in de klas worden de boekencadeautjes feestelijk uitgewisseld.

En... na elk leeskwartiertje houden we een boekenbabbel. Mond-aan-mond reclame is nog altijd de beste manier om een boek verkocht te krijgen. Trek na elk leesmoment een vraagje of opdracht uit de 'boekenklets-spot' en je hebt een leesrijke traditie.

Als kers op de taart recenseren de leerlingen zelf een boek op de website ikvindlezenleuk.nl. Ze vinden het geweldig als ze hun recensie enkele dagen na het insturen zien verschijnen op de website tussen de recensies van leeftijdsgenootjes.

Ooit al eens een boekenruilbeurs georganiseerd op school? Dat is een schitterende leesbevorderende activiteit. Alle leerlingen brengen een recent uitgelezen kinderboek voor hun eigen leeftijd mee. In ruil krijgen ze een boekenbon die ze later op de dag kunnen gebruiken in de 'boekenwinkel' waar alle meegebrachte boeken mooi uitgesteld zijn!

Jesse Van de Kerckhove, Beste Boekenjuf 2014 en boekenjuf op VBS De Plein in Holsbeek.

8 Laat de leerlingen zowel **individueel** als in groep lezen en praat ook over wat ze hebben gelezen en hoe ze het verhaal hebben beleefd. Maak **tijd voor discussie en leesverwerking**, en dat hoeft niet altijd een boekbespreking te zijn.

Nadine | Ik werk graag met activerende werkvormen. Bijvoorbeeld met strookjes waarop titels van boeken staan. Er speelt muziek en terwijl de leerlingen rondstappen geven ze de strookjes door en lezen ze wat erop staat. Wanneer de muziek stopt, gaan ze bij een kaft (zonder titel) staan die bij hun titel past. Of een leerling trekt een strookje, beeldt de titel uit en de anderen raden. Later bespreek je samen hun keuze en de keuze van de auteur.

Ook puzzelteksten werken goed. Op strookjes staan zinnen uit een verhaal, één zin per strookje. Elke groep krijgt zinnen die bij een prent horen. De leerlingen maken hiermee een passende tekst bij de prent. Alles is mogelijk! De verzonnen teksten worden voorgelezen en nadien lees ik het verhaal uit het boek voor. De leerlingen vinden het fijn om de

vergelijking te maken. 'Anders' mag ook. Je kan ook differentiëren met korte, makkelijke of juist uitdagende zinnen.

Deze werkvormen zijn ideaal om leerlingen actief te betrekken die moeilijk lezen en zich graag verstoppen. Ze ondervinden snel dat er geen fouten kunnen gemaakt worden. Ik leg geen nadruk op prestatie en evaluatie, maar wel op leesplezier.

We zetten stappen door samen lezen en genieten. Het groepsgevoel is permanent aanwezig omdat we vrij kunnen praten over verhalen. De leerlingen zijn op hun gemak en ook zwakkere lezers willen spontaan luidop lezen. Ze overwinnen angsten en onzekerheden zonder het te beseffen.

Nadine Van Der Linden, Boekenjuf 1ste graad op BSGO De Regenboog in Grimbergen.

9 Werk samen met de lokale bibliotheek en boekhandelaar of andere organisaties in de buurt van de school. Kijk op cultuurkuur.be, zoek een geschikte partner om een leesproject uit te werken en dien je dynamoPROJECT in.

Het leesplezier aanwakkeren. Dat was de voornaamste doelstelling van het dynamoPROJECT 'Leessalon' van de Gemeentelijke Basisschool Brugge-Noord.

De school kreeg hiervoor jeugdschrijvers Marc De Bel en Inge Bergh over de vloer. Met deze laatste stak illustratrice Bianca Scholten de koppen bijeen om samen met de leerlingen zelf een boek te maken.

Het volledige verhaal lees je op pagina 36.

Of doe zoals de Vrije Basisschool Sint-Pieterscollege in Jette. Zij vertrokken vanuit het boek *Diepzeedokter Diederik* van Leo Timmers. Met Katrien van muziekcompagnie Rizotto en regisseur Barbara onder de arm maakten ze er een heuse schoolmusical van. Ontdek hun project op pagina 44.

Op cultuurkuur.be/praktijkvoorbeelden lees je meer inspirerende verhalen van leerkrachten. Je kan er filteren op thema en onderwijsniveau.

10 Investeer in ouderbetrokkenheid en maak het leesbeleid op school zichtbaar bij ouders. Ouders of grootouders kunnen komen voorlezen. Stimuleer ook het lezen buiten schooltijd.

Nancy | Als we met de klas naar de bib gaan, komen ouders mee. Tijdens de voorleesweek lezen ze in hun moedertaal, en we nodigen hen tijdens de Jeugdboekenmaand uit om naar de themaduik of het slotmoment te komen. Daar brengen de leerkrachten of de leerlingen een verhaal uit een prentenboek als een toneelstukje.

Op de schoolwebsite posten we foto's van de kamishibaverhalen die de leerlingen zelf maken. De leerlingen kijken vaak naar geanimeerde digitale prentenboeken die een succes waren in de klas. Elk thema in de klas vertrekt immers vanuit een boek!

We vragen aan de leerlingen om een prentenboek in hun moedertaal mee te brengen naar de klas. Zo geven we erkenning aan hun eigen taal en cultuur. De leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen, beleven veel leesplezier en zijn gedreven om het te vertalen naar het Nederlands voor hun leerkracht en klasgenoten. Ik doe dan alsof ik het verhaal niet goed begrijp. Zo trigger ik hen tot een betere uitleg in het Nederlands.

Het lezen buiten schooltijd stimuleren is geen evidentie. Vroeger stak ik veel tijd in verteltassen en boekenkoffers en heb ik er ook een aantal samen met de ouders gemaakt. Vandaag merk ik dat ouders meer interesse tonen voor wat de kinderen zelf in elkaar geknutseld hebben. Dat geeft meer kansen om het verhaal thuis gemotiveerd te vertellen. Bijvoorbeeld een zelfgemaakt masker van een personage dat ze nagebootst hebben tijdens drama, hun zelfgemaakte schimmenspeelfiguur,

hun geboetseerde 3D-dier uit hun tafelpoppenkast... Daaruit heb ik geleerd dat een mooi afgewerkte boekenkoffer niet opweegt tegen een doorleefd exemplaar gemaakt door de leerlingen.

Nancy Ver Elst, laureaat 2016 en leerkracht 3de kleuterklas op Sint-Lukas Basisschool in Schaarbeek.

Download de 10 tips in postervorm op cultuurkuur.be/inspiratie/10-tips-voor-meer-leesplezier

HIER WORDT MET PLEZIER GELEZEN!

10 TIPS VOOR EEN INSPIRERENDE LEESOMGEVING OP JOUW SCHOOL

- 1** Investeer als directie in leesvriendelijke en toegankelijke **leesplekken**, in de school en in de klas. Hoe zichtbaarder en aantrekkelijker, hoe meer kinderen goesting in lezen zullen hebben. **Betrek leerlingen** bij de inrichting, zodat het ook 'hun plek' wordt.
- 2** Maak met het hele schoolteam voldoende **tijd en ruimte voor leesplezier** in het dagritme. Durf te kiezen voor vaste 'ingeroosterde' leesmomenen waarin kinderen vrij kunnen lezen of voorgelezen worden. Begin ermee in de kleuterklas en ga ermee door de hele lagere schooltijd. Leesroutines stimuleren de leesattitude van kinderen en bieden rust en structuur.
- 3** Zorg voor een **divers, aantrekkelijk en hedendaags leesaanbod**. Fictie, kranten, strips, meertalige boeken, prentenboeken, poëzie- en verhalenbundels, informatieve boeken, tijdschriften en waarom ook geen e-boeken, interactieve prentenboeken en andere leesapps? Verleid leerlingen tot lezen door in te spelen op hun leesvoorkeuren.
- 4** Begeleid en vorm **leerkrachten in hun rol als leescoach**, geef ruimte aan opleiding en nascholing.
- 5** Stimuleer leerkrachten om **actief en enthousiasmerend te werken rond het aanbod**. Voorlezen, vrijlezen, tutorlezen, boekdating, samenlezen, ontmoetingen met auteurs, bibliotheekbezoeken, deelnemen aan leesbevorderingscampagnes, Jeugdboekenmaand, Voorleesweek, Poëzieweek... De mogelijkheden om gevarieerd rond lezen te werken zijn oneindig.
- 6** **Begeleid leerlingen** in hun leeservaring, differentieer en ondersteun hen in functie van hun leesmotivatie, interesse en genrevoorkeuren. Laat leerlingen luisteren naar de leesvoorkeuren van leeftijdsgenoten, dat werkt stimulerend. Ook een lezende leerkracht werkt aanstekelijk.
- 7** Maak leerlingen **keuzevaardig** en leer hen kiezen uit het brede aanbod. Reik hen instrumenten aan zoals boekenzoeker.org en help hen het boek te kiezen dat het best bij hun past.
- 8** Laat de leerlingen zowel individueel als in groep lezen en praat ook over wat ze hebben gelezen en hoe ze het verhaal hebben beleefd. Maak **tijd voor discussie en leesverwerking**, en dat hoeft niet altijd een boekbespreking te zijn.
- 9** **Werk samen** met de lokale bibliotheek en boekhandelaar of andere organisaties in de buurt van de school. Kijk op cultuurkuur.be, zoek een geschikte partner om een leesproject uit te werken en dien je dynamoPROJECT in.
- 10** Investeer in **ouderbetrokkenheid** en maak het leesbeleid op school zichtbaar bij ouders. Ouders of grootouders kunnen komen voorlezen. Stimuleer ook het lezen buiten schooltijd.

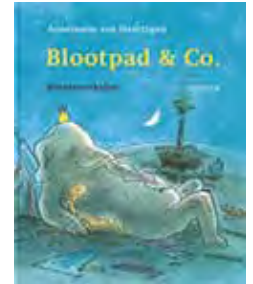

LAUREAAT

Margot Bouchery

SCHOOL: Voltijds leerkracht in de graadklas 3de en 4de leerjaar op Stedelijke Basisschool Kosmos in Antwerpen

FAVORIETE KINDERBOEK:
Blootpad en co Dierenverhalen,
Annemarie van Haeringen, Leopold

'Ik vind het hele proces belangrijk. Wat de kleuterschool doet, heeft ook voor ons gevolgen.'

OOK ZONDER GROTE BOEKENHOEK EN BOEKENKAST KAN JE AL VEEL DOEN

'Sorry dat ik dit boek zo laat terugbreng, maar het wilde me maar niet loslaten.' Deze quote van Loesje vat volgens juf Margot perfect samen wat een boek met je kan doen. Hoe zorgt ze ervoor dat de leerlingen van haar graadklas net zo verslingerd raken aan lezen?

Ik ben drie jaar geleden op deze nieuwe school begonnen, vlak na mijn studies. Er waren toen nog erg weinig boeken en we zaten meteen door ons leesvoer. Spijtig, want ik vind het zelf zo fijn om helemaal in een boek te kruipen. Je leert op die manier mensen en culturen beter kennen, vergaart informatie en kan in gedachten even helemaal ergens anders zijn. Lezen voelt vaak aan als een goed gesprek met iemand.

Daarom probeerde ik toen een boekenhoek of boekenruimte uit te bouwen. Eerst schreef ik de bib van Antwerpen aan. Uit hun archief mocht ik een hele autokoffer vol boeken meenemen. Zo zijn we gestart. Ik vroeg toen ook de bibbus aan. Sinds vorig jaar komt die elke maand met een uitgebreid aanbod aan boord. Elke leerling kiest 3 boeken en bewaart die in de bank. Is een bibbusboek uit, dan gaat het in de roze bak in de leeshoek en kunnen andere leerlingen erin kijken of lezen. Als ik vooraf meld dat er een project rond kunst op stapel staat, dan zorgen ze voor extra boeken rond dat onderwerp. Ik kan bij hen ook projectkoffers bestellen. Het is een geweldige ondersteuning voor mij.

CONTAINERKLAS MET WISSELEND AANBOD

In het begin dacht ik dat ik een grote boekenhoek en een kast vol boeken moest hebben als ik veel rond boeken wou werken. Toch heb ik geen gigantisch aanbod in mijn voorlopige containerklas. Ook met een draaiend boekenrekje van opa en een verloren hoek met kussens achter de deur, kan het. Zelfs de kleinste dingen die je doet, stuwen je leesonderwijs vooruit

en hebben een grote impact. Je wil misschien alles meteen perfect doen. Dat hebben leerkrachten in zich, maar net dat hoeft bij boeken niet.

ECOLOGIE EN VISIE

We zijn een school die ecologie hoog in het vaandel draagt. We gaan dus niet alle boeken kopen, maar we lenen, delen en hergebruiken ze. Delen vind ik een echte aanrader. De luisterboeken van het Geluidshuis gaan hier bijvoorbeeld van klas tot klas. Zo hebben we meer dan elk ons bibje. Bepaalde boeken koop ik wel voor de klas: mooie atlanten bijvoorbeeld, want mooie boeken zijn blijvers.

Zelfstandig werk is een andere pijler van onze schoolvisie. Om zelfstandig te kunnen werken, moeten de leerlingen goed begrijpend kunnen lezen. Ook om in onze talige samenleving te kunnen functioneren, is dat nodig. Dat proberen we zo fijn mogelijk aan te leren. Zo probeer ik los te komen van de taalmethode en eerder vragen te stellen bij een boek dat bij het project aansluit dan bij een tekst uit de taalmethode die er los van staat.

Onze school werkt projectmatig en boeken zijn een belangrijke informatiebron. Ook de leerlingen beseffen dat ze boeken nodig hebben. Ze kiezen in de bibbus vaak een weetjesboek dat aansluit bij het project. Vooraan in de klas staat er ook een projecttafel die gevuld is met voorwerpen en boeken die de leerlingen van thuis meebrengen. >

LESTIPS

ALINEA

Ik gebruik graag de Alinea scan- en lees-app ik in de klas. Je maakt een foto van een tekst en de app leest ze voor. Je kan zelfs de leessnelheid aanpassen. Sommige leerlingen hebben dat 'luisteren naar' een tijdje nodig om zelf liever te kunnen lezen. Al geef ik -als het kan- de voorkeur aan een menselijke stem.

OUDE WORDEN NIEUWE BOEKEN

Vorig jaar organiseerden we een boekenverkoop voor volwassenen. Wie thuis boeken had liggen die niet meer gelezen werden, bracht die binnen. Met de opbrengst kochten we nieuwe boeken.

GRATIS VOORLEESSOFTWARE

De Vlaamse overheid voorziet in gratis voorleessoftware voor leerlingen met elke vorm van lees- of schrijfbepanking.

Ben je (zorg)leerkracht? Registreer je leerlingen dan (opnieuw) voor de gratis voorleessoftware schooljaar 2019-2020. Je moet ieder jaar opnieuw een aanvraag doen en je kan elk jaar voor andere software kiezen. Op adibib.be lees je er alles over..

JE EIGEN KINDERBOEKENJURY

Geef je leerlingen zo veel mogelijk eigenaarschap. Mijn klas stelde bijvoorbeeld voor om een kinderboekenjury te organiseren toen we van de bib koffers vol boeken rond een thema kregen. Ze

ontwierpen een lidkaart en een boekje om hun bevindingen op te schrijven. Als ze zelf een idee hebben, speel ik daar graag op in.

SFEERVOL LEZEN

Als we lezen probeer ik een sfeervolle plek te creëren. Ik projecteer dan een haardvuur op het smartboard. Bij het project 'survival' zijn we allemaal in onze slaapzak in een tent gekropen voor een voorleesmoment. Als je leerlingen jou zien genieten, slaat dat snel over. Soms volstaat het al om het lezen op een heel ander moment te plannen of op een heel andere plek, bijvoorbeeld aan het standbeeld in het park.

LEESTIPS van de jury

HET MYSTERIE VAN NIKS EN ONEINDIG VEEL SNOT

Na *Het raadsel van alles dat leeft*, over evolutie (2013), en *Het wonder van jou*, over het menselijk lichaam (2015) is er nu dit sterke volgende boek gevuld met een groot mysterie waarvan je wilt blijven proeven en ontdekken. Het boek

neemt je mee en daagt uit om te blijven zoeken naar meer.

Het mysterie van niks en oneindig veel snot
Jan Paul Schutten, Floor Rieder | Gottmer
ISBN 9789025768409 | € 27,99 | Vanaf 12 jaar

LAAT EEN BOODSCHAP ACHTER IN HET ZAND

Een heerlijke gedichtenbundel over evenhoevigen, bekende en onbekende, met reclameteksten, klachtbrieven, sportverslagen en zoveel meer. Evenhoevigen: dat zijn dieren met twee of vier tenen, zoals de dikdik, de

Kaapse buffel en de giraffe die hebben.

Wie nooit gedichten leest zal er met deze nieuwe bundel vandaag nog aan willen beginnen. Stuk voor stuk zijn het gedichten die je meenemen en vaak achterlaten met een glimlach, kennis en vooral de zin om ze te herlezen, te blijven ontdekken en vooral om ze te delen.

Laat een boodschap achter in het zand
Bibi Dumon Tak, Annemarie van Haeringen Querido | ISBN 9789021414423 | € 16,50
Vanaf 8 jaar

MUIS & DRAAK RIDDER WAARHEID

De reeks rond de vriendinnen Muis en Draak is niet alleen hilarisch grappig, maar doorpriket ook nog eens op een onproblematische manier vastgeroeste genderstereotypen. Muis is een ridder én een meisje. Haar vriendin Draak is... tja, een draak.

Dit spel met verwachtingen en rolpatronen is een van de troeven van deze reeks.

In het nieuwste boek 'Ridder Waarheid' stelt de koppige Muis het geduld van haar begripvolle vriendin op de proef. Stoere jongens én meisjes zullen zeker luidop lachen bij het lezen van de avonturen van Muis en Draak. Een van de leukste eerste boeken die kinderen al zelf kunnen lezen.

Muis & Draak - Ridder Waarheid | Dirk Nielandt, Marjolein Pottie | De Eenhoorn
ISBN 9789462913844 | € 15,95 | Vanaf 7 jaar

BETROKKEN OUDERS

Bij alle projecten proberen we ouders te betrekken. Ze komen bijvoorbeeld voorlezen. In het schoolbreed boekenproject dat we vorig jaar organiseerden was er wel elke dag op elk moment ergens in onze school iemand aan het voorlezen. Heel wat van onze ouders kunnen ook ontzettend goed voorlezen. Veel van onze leerlingen zijn van thuis uit al geboost op het vlak van boeken. De anderen worden zo sneller in het boekenbad getrokken.

EERST HET LEESPEZIER

We zetten met de school volop stappen naar een gedragen talenbeleid. Taal vinden we erg belangrijk. Daarom zijn er de kringen in elke klas en is het aanbod boeken in onze projectwerking zo uitgesproken. Wat je leest, maakt overigens niet zo veel uit. Het kunnen ook de etiketten in de supermarkt zijn. Voor je een boek vastneemt moet er eerst leesplezier zijn.

'Lezen voelt vaak aan als een goed gesprek met iemand'

Onze leerlingen lezen elke ochtend het eerste kwartier van de dag. Op maandag, dinsdag en woensdag nemen ze daarvoor het leesboek van de bibbus. Daar proberen we ook ouders bij te betrekken. In het 1ste leerjaar lezen heel veel ouders mee, bij mij zijn er nog een drietal ouders die regelmatig blijven hangen.

Op donderdag is er duolezen. Zo zetten we het voorlezen wat meer in de picture. Daarvoor zitten leerlingen van verschillende leeftijden samen. Ze vinden het fijn als iemand hen iets voorleest, maar ze lezen ook zelf graag voor. Een foutje gehoord? Dan geeft de ene de andere een tikje op de schouder. Op vrijdag is het vrij lezen. Dan kiezen ze wat ze lezen, bijvoorbeeld een strip.

LEZEN EN DOEN

Voor begrijpend lezen gebruiken we in alle klassen 'Ik lees, Ik doe' (Abimo). Die methode vind ik echt fantastisch. Leerlingen lezen eerst een stuk tekst, bijvoorbeeld waar de schat verstopt ligt, en krijgen dan een opdracht, bijvoorbeeld de plaats van de schat op de kaart aanduiden. Ik ga vaak bij de leerlingen zitten tijdens het lezen en luister dan. Dan kan ik tips aanreken of bijsturen: wanneer volg je met je vinger? Lezen ze niet radend?

Een goede luisterhouding oefenen ze in het duolezen. Sommige boeken vragen om interactie, andere niet. Leerlingen houden van boeken met wrijfplaatjes. Als ze later boeken zonder wrijfplaatjes lezen krijgen sommige leerlingen het moeilijk om bij het lezen betrokken te blijven.

GEZELLIG IN DE BOEKENKRING

Elke dinsdag hebben we een boekenkring waarin de leerlingen iets vertellen over een boek. Dat kan een exemplaar van de bibbus zijn of van thuis. Ze krijgen een podium om daarover te vertellen en zo inspireren ze anderen. Ook mij. Boeken van thuis zetten ze vaak uit zichzelf in onze boekenkast. En daar maken ze ook afspraken rond: het is wel fijn als je er zorg voor draagt. Ook ik stel dan zelf een boek voor dat ik nadien in de kast plaats.

'Ze krijgen een podium om daarover te vertellen en zo inspireren ze anderen. Ook mij.'

Ik zet ook altijd een boek in de kijker. Nu is dat een boekje over vriendschap 'Het allermooiste cadeau'. Een ander boek staat op een speciale plek. Onder een stolp bijvoorbeeld. Ik hang ook posters van poëzie en gedichten op. >

LEES DIT!

De leerlingen leren zelf boeken kiezen in de bibbus met de vijfvingertest. Ik merk dat ze elkaar ook aansteken. Als de persoon naast je elke dag verdiept is in dat ene boek, dan sta je ook te springen om het te lezen. Graadklassen helpen daar ook bij. Leest een leerling uit het 4de een dikker boek en is hij daar enthousiast over, dan zullen goede lezers uit het 3de dat boek ook sneller vastpakken.

Typisch voor het 3de en 4de leerjaar zijn de ruzietjes. Boeken kunnen dan een mooie opening zijn om iets ter sprake te brengen. Je kan ook delicate thema's aankaarten met een boek. Als een leerling het moeilijk heeft met iets, dan geef ik al eens een boekje mee over dat thema.

EN DE COLLEGA'S?

Ik startte dan wel met de eerste boekenhoek van de school, maar heb niet het gevoel dat ik als enige aan de kar trek. We zijn een gedreven team dat elkaar vindt in visie. Het schoolbreed boekenproject heb ik bijvoorbeeld met collega Marc van de kleuterschool georganiseerd. Als wij tweeën het trekken en anderen kunnen inspireren, zal het op een ander moment ook wel eens andersom gebeuren. Het is bovendien erg fijn dat je ook als jonge leerkracht in een team gehoord wordt, en dat je mee mag nadenken. ■

IN DE BOEKENKAST VAN JUF MARGOT

SLOTFEEST

De titel van Beste Boekenjuf 2019 gaat naar Iene Bocken, voltijds leerkracht 4de leerjaar en verantwoordelijk voor de werkgroep 'lezen' op de Stedelijke Basisschool 2 in Dilsen-Stokkem.

De boekenjuf kreeg een pakket met 100 boeken! Deze hoofdprijs werd feestelijk overhandigd door Maud Vanhauwaert, stadsdichter van Antwerpen op het slotfeest in cultuurcentrum Deurne. De twee andere winnaars, Kathleen en Margot werden eveneens beloond met een grote boekenselectie. De drie genomineerden ontvingen een boekenzak voor hun klas.

Het was een mooie namiddag met stapels boeken, leuke doe-opdrachten, dichters, liedjes en veel blije gezichten. ■

Cultuur
Centrum
Deurne

HOE GEBRUIK JE DEZE KAARTEN?

zie ommezijde

LEESBOEK

Leeskaart

Wil jij je leerlingen functioneel leesvaardig maken?

Investeer dan in leesplezier, want leerlingen die graag lezen, lezen meer en worden betere lezers. Uitstekend leesonderwijs vraagt een hoge betrokkenheid van de leerkracht én de leerling bij het leesproces..

Deze 7 leeskaarten helpen je om de boekensmaak van jouw klas in beeld te brengen. Experimenteer een jaar met de leeskaarten en observeer de effecten in jouw klas!

HOE KAN JE WERKEN?

- Laat de leerlingen kiezen wat ze willen lezen uit een ruim gevarieerd boekenaanbod.
- Na het lezen noteert de leerling zijn leeservaring op het onderste deel van de leeskaart. Hij knipt de kaart in twee en steekt het onderste deel in het boek dat terug naar de boekenhoek gaat. Je kan ook kiezen om alle kaarten (per genre) op te hangen of er een slinger van te maken. Daarna maak je met de leeskaarten tijd voor leesbevorderende boekenpraktijes!
- De leerling mag het boek aanraden aan een klasgenoot, vriend(in), ouders!, leerkracht... Hiervoor vult hij de postkaart (het bovenste deel) in en geeft deze aan de juiste persoon. Deze mag het boek lezen en bewaart de kaart.

Stimuleer leesplezier!

TIPS VOOR LEESZWAKKE EN/OF WEINIG GEMOTIVEERDE LEZERS:

- Boeken geselecteerd met de vijfvingertest hebben het meeste kans op een succeservaring omdat ze een faalervaring voorkomen en autonomie geven aan je leerlingen.
- Dagelijks lezen heeft meer effect dan af en toe vrij lezen. Voorzie elke dag 15 min. leestijd in je klas.
- 's Ochtends leestijd geven, kan niet meer afgenomen worden.
- Na de speeltijd vrij lezen, brengt rust in een klas waar veel ruzie wordt gemaakt.
- Geef leerlingen de kans om te praten over hun boek. Enthousiasme en passie werken aanstekelijk
- Een leerling mag stoppen in een boek.
- Lees voor uit gemakkelijke en dunne boeken en stop op een spannend moment.
- Geef vervolgens het boek aan een leerling om verder te lezen.
- Motiveer elke leerling tot lezen en blijf zoeken naar het juiste leesmateriaal tot een leerling leest.
- Gebruik de kaarten voor een individueel gesprek en/of een klasgesprek.
- Bespreek na enkele kaarten welk genre henzelf of de klas heeft aangegproken zodat ze zichzelf ook eens uitdagen in een ander genre.
- Daag leerlingen uit om nieuwe genres te lezen. Doe aan boekpromotie!

Geef het goede voorbeeld en lees zelf ook!

Bedacht en ontworpen door: Heidi Deemiet (GO), Steven De Laet (OVSG), Elke De Swert, Brunhilde Foulon (AHOVOKS), Bart Masquillier (Katholiek Onderwijs Vlaanderen) en Saskia Timmermans (Lezarenopleiding ODISFH) onder begeleiding van Danielle Daniels en Dirk Terryn.

LEESKAART LEESBOEK

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

Auteur:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

EEN AANRADER VOOR

Naam:

Klas:

.....

CANON
CULTUURGEL

LEESERVARING LEESBOEK

Titel:

.....

Auteur:

.....

IK LAS HET BOEK ...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Taken, noteer, plak of ...

DOEBOEK

Leeskaart

STRIP

Leeskaart

LEESKAART DOEBOEK

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

.....

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

Klas:

.....

.....

CANON
CULTUURCEL

LEESERVARING DOEBOEK

Titel:

.....

.....

Auteur:

.....

.....

IK LAS HET BOEK...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Teken, noteer, plak of...

LEESKAART STRIP

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

.....

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

Klas:

.....

.....

CANON
CULTUURCEL

LEESERVARING STRIP

Titel:

.....

.....

Auteur:

.....

.....

IK LAS HET BOEK...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Teken, noteer, plak of...

LEESKAART GEDICHTENBUNDEL

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

Klas:

.....

LEESKAART PRENTENBOEK

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

Klas:

.....

LEESERVARING GEDICHTENBUNDEL

Titel:

.....

Auteur:

.....

IK LAS HET BOEK ...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Teken, noteer, plak of ...

LEESERVARING PRENTENBOEK

Titel:

.....

Auteur:

.....

IK LAS HET BOEK ...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Teken, noteer, plak of ...

PRENTJENBOEK

Leeskaart

GEDICHTTENBUNDEL

Leeskaart

LEESKAART TIJDSCHRIFT & KRANT

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

Klas:

.....

CANON
CULTUURGEL

LEESERVARING TIJDSCHRIFT & KRANT

Titel:

.....

Auteur:

.....

IK LAS HET BOEK ...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

LEESKAART INFORMATIEF BOEK

ZIN OM TE LEZEN?

Titel:

.....

Auteur:

.....

GENIET!

Zet hier je handtekening

EEN AANRADER VOOR

Naam:

.....

Klas:

.....

CANON
CULTUURGEL

LEESERVARING INFORMATIEF BOEK

Titel:

.....

Auteur:

.....

IK LAS HET BOEK ...

vlot - met moeite - en ben gestopt

IK VOND HET LEZEN

IK GEEF DIT BOEK

Teken, noteer, plak of ...

INFORMATIEF BOEK

Leeskaart

TIJDSCRIFT & KRANT

Leeskaart

LEESTIPS van de jury

VOSJE

Vosje valt in een kuil en droomt zijn hele leven opnieuw. Over het hert, over de mensenjongen en over wat er plots gebeurde toen hij achter de paarse vlinders aan rende.

De tekst ademt rust. Hij leest vlot, ook voor

jonge lezers, en gunt ruimte aan de prachtige illustraties.

Een fascinerend samenspel van fotografie, felle en zachte dompelen je onder in de duinlandschappen van Scheveningen, waar de illustratrice zo van houdt.

Vosje | Edward van de Vendel, Marije Tolman Querido | ISBN 9789021414348 | € 18,99 Vanaf 6 jaar

DE JONGEN DIE NIET GAAT VERHUUZEN

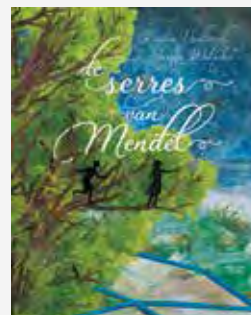
Hessel is een jongen van acht. Hij moet verhuizen maar, dat ziet hij helemaal niet zitten. Zijn plan om bij zijn beste vriend Berker te gaan wonen blijkt niet haalbaar. Daar wonen ze nu al erg krap. De twee

vrienden lopen samen weg, maar alleen op pad gaan brengt de nodige moeilijkheden onderweg.

Het verhaal toont ons de verschillende leefwereld van Hessel en Berker, en later ook van het vluchtelingenmeisje Piya. In het mooie verhaal is diversiteit flink aanwezig is, zonder een belerende toon of boodschap.

De jongen die niet gaat verhuizen Marian De Smet, Mattias De Leeuw Luitingh-Sijthoff | ISBN 9789024574223 € 13,99 Vanaf 8 jaar

DE SERRES VAN MENDEL

Mendel is de bewaker en hoeder van de serres waarin al het leven van de wereld wordt bewaard. Hij wordt bijgestaan in zijn zorg voor alles wat leeft onder die grote, groene koepels door het jonge meisje Reya.

Voor Reya zijn de serres de wereld die ze kent, maar wanneer Robin per ongeluk in de serres opduikt, verandert plots alles. Voor Mendel, voor de serres en voor Reya zelf. Een prachtig geschreven en wonderlijk geïllustreerd verhaal over onvoorwaardelijke vriendschap, de zoektocht van een meisje naar zichzelf en de wereld binnen én buiten de koepels.

De serres van Mendel | Kirstin Vanlierde en Jurgen Walschot | Van Halewyck ISBN 9789461319302 | € 20 | Vanaf 10 jaar

LEESTIPS van de uitgevers

DE KINDERVLEESFABRIEK

Zijn naam is Korneel. Korneel-ik-niet-veel. Alles wat moeder hem voorzet, smaakt en ruikt naar vuilnisbelt. Moeder is stilaan radeeloos. Ze dreigt ermee Korneel weg te sturen... Naar de kindervleesfabriek! Daar komen elke dag postpakketten aan, met kindjes die hun

eten lieten staan...

Een nieuw verhaal op rijm van de auteur van Tante Teefje. Met vrolijke illustraties van Eva Mouton.

De kindervleesfabriek | Ruth Verstraeten & Eva Mouton | Standaard Uitgeverij ISBN 9789059088870 | € 16,99 | vanaf 5 jaar

TANTE GEOLA EN DE RING VAN WIEBELDINGES

Wie is de verschrikkelijke (en verschrikkelijk lelijke) Bijouerie van Wiebeldinges? Zal Bas Bonje Bolleboos eindelijk tot ridder geslagen worden en kunnen trouwen met Tasje? En wat met die vervloekte gouden familiering?

Het slotluik in deze hilarische trilogie van Mark Tijmsmans bevat de antwoorden op deze vragen, maar ook een niet altijd even blij weerzien met figuren uit de eerste twee delen, een glansrol (ein-de-lijk) voor de blauwgetinte platvoetsalamanders en twee extra personages naar het einde toe...

Tante Geola en de ring van Wiebeldinges Mark Tijmsmans | Van Halewyck ISBN 9789461319555 | € 17 | vanaf 10 jaar

SPORT IS NIKS VOOR JOU

Jorid is goed in voetballen, maar Michiel bakt er niks van. 'Sport is niks voor jou,' zegt een meneer. Maar Michiel zwemt razendsnel en is de ster van het waterpoloteam. Viola heeft veel water binnen gekregen tijdens de wedstrijd

en ze vangt geen bal. 'Als je zo klein bent als jij, dan is sport niks voor jou,' zegt een man. Maar Viola maakt perfecte radslagen... Elk kind in dit boek vindt een sport die bij hem of haar past.

Denk je dat sport niks voor jou is? Dan is dit grappige prentenboek er om jou te overtuigen.

Sport is niks voor jou Paolina Baruchello & Frederico Appel, vertaald door Edward van de Vendel De Eenhoorn | ISBN 9789462914063 € 16,50 | vanaf 5 jaar

JEUGDBOEKENMAAND OP SCHOOL. DOE MEE!

Met de Jeugdboekenmaand zet Iedereen Leest kinderen en jongeren tussen 3 en 15 jaar aan tot lezen. Een hele maand lang wordt leesplezier gevierd in scholen, bibliotheken, boekhandels en gezinnen. Dit schooljaar is het de 49ste editie!

Het thema van de Jeugdboekenmaand 2020 is kunst!

Kunst komt in veel gedaanten en vormen naar ons toe. Schilderkunst, literatuur, poëzie, theater, rap, hiphop, opera, muziek, woord, slam poetry, drama, film, fotografie, kalligrafie, mode, dans, circus, street art, graffiti, strip, graphic novel, architectuur, design, beeldhouwkunst, grafiek, tattoos...

Kunst zien we in musea, op podia, maar ook op straat, op lichamen en uiteraard ook in boeken. Jeugdboekenmaand 2020 zet het aanbod van boeken over kunst voor kinderen en jongeren in de kijker. En dat aanbod is divers en valt niet onder een noemer te vatten.

'Ook al kijken we naar hetzelfde, we zien allemaal iets anders; dat is een van de geweldige dingen van kunst, en een reden waarom we kunst blijven maken.'

*(Uit het boek *Kijken voor kinderen van David Hockney en Martin Gayford*)*

Tools om te werken met boeken in de klas

Iedereen Leest ontwikkelde educatieve handleidingen voor leerkrachten lager onderwijs en eerste graad secundair onderwijs. Ze zijn speciaal gemaakt n.a.v. van de Jeugdboekenmaand, en dus gefocust op het centrale thema, maar je kan er doorheen het hele schooljaar

Kunst

- ... stelt vragen en confronteert. Kunst kan verwarren. Kunst is zoeken. **Kunst beroert.**
- ... raakt onze emoties. Kunst helpt ons het ongrijpbare te begrijpen. Of net niet. **Kunst ontroert.**
- ... prikkelt onze nieuwsgierigheid. **Kunst trekt onze fantasie en verbeelding op gang.**
- ... toont en beïnvloedt hoe mensen leven en wat ze belangrijk vinden. **Kunst verbindt.**
- ... verrijkt en kleurt ons dagelijks leven. Kunst kan troosten en blij maken. **Kunst vervoert.**

mee aan de slag. Leesplezier staat steeds centraal. De handleidingen geven je tools in handen om zonder al te veel voorbereiding meteen aan de slag te gaan. De werkvormen zijn geen activiteiten rond één bepaald boek, je kan ze op bijna elke tekst toepassen. Je kiest er één uit die op dat moment in je les past en past hem toe op het boek dat je wil gebruiken. Eens je begrijpt hoe een werkvorm werkt, kan je hem telkens opnieuw inzetten bij verschillende boeken en voor verschillende vakken.

Je download de volgende handleidingen op iedereenleest.be:

- In de basishandleiding 'Werken met boeken in de klas' worden methodieken en tools gepresenteerd waarmee elke leerkracht onmiddellijk aan de slag kan gaan. De aangeboden werkvormen zijn toepasbaar op elke tekst, en dus ook op de boeken uit de inspiratielijst van de Jeugdboekenmaand. We besteden ook aandacht aan een goed leesbeleid.
- In het kader van Jeugdboekenmaand 2018 - Wetenschap en Techniek werd een nieuwe handleiding ontwikkeld die je op weg zet om te werken met non-fictie in de klas. Het zet de informatieve boeken in de kijker en toont hoe je verschillende vakken en vaardigheden met elkaar verbindt.
- In 2019 stond de Jeugdboekenmaand in het teken van Vriendschap. Hiervoor ontwikkelden we een handleiding met verschillende methodieken die je kan gebruiken om bij jouw leerlingen empathie te stimuleren met behulp van boeken. Want zonder empathie, geen vriendschap!
- De Jeugdboekenmaand van 2020 draait volledig rond kunst! Voor deze editie verschijnt er een handleiding waarbij we illustraties en verbeelding centraal zetten. Voor kinderen verschijnen er heel veel prachtige prentenboeken, maar ook voor jongeren wordt er in boeken regelmatig met beeld gewerkt – denk maar aan graphic novels, beeldromans en prentenboeken

voor oudere lezers. Bij boeken zonder illustraties moet de lezer het verbeeldingswerk volledig zelf doen en ook dat is een vaardigheid die je kan verbeteren. Vanaf december vind je deze online.

Beeld

Illustrator Isabelle Vandenaabeele ontwierp dit jaar het campagnebeeld. Ze werkt het liefst met lithografie, houtsnede en etsen. Haar werk kenmerkt zich door krachtige lijnen, een grote expressiviteit, opvallende en soms dissonante kleuren en een grote innerlijke spanning tussen de beelden. Ze streeft naar een zekere soberheid, omdat daar meer sfeer en verhaal in zit. Je kent haar misschien van Rood Rood Roodkapje, waar Edward van de Vendel tekst bij schreef.

Jeugdboekenmaand op school én in de bib!

Veel scholen en bibliotheken nodigen tijdens de Jeugdboekenmaand een auteur of illustrator uit en werken uitgebreid met en rond boeken in de klas. Wie gebruik wil maken van een financiële tussenkomst kan beroep doen op auteurslezingen.be.

'Kunst geeft kinderen toegang tot het onbegrijpelijke'

(Dirk De Wachter - psychiater en auteur)

Een aantal bibliotheken organiseert grote feesten met veel auteurs. Voor bibliotheken ontwikkelt Iedereen Leest samen met De Aanstokerij een digitaal bibspel met opdrachten voor kinderen. Neem dus zeker contact op met de bibliotheek in jouw buurt en ontdek hun aanbod voor klassen.

Een creatief project in jouw klas

Jeugdboekenmaand 2020 leent zich uitstekend om rond een boek samen te werken met kunstenaars, illustratoren, auteurs, muzikanten, kunst- en cultuureducatieve verenigingen, conservatoria, culturele centra en kunstacademies.

Wil je met een van bovenstaande tijdens (of in de aanloop naar) de Jeugdboekenmaand een samenhangend en creatief traject doorlopen in je klas? Dat kan met een dynamoPROJECT! Vraag voor 15 november een subsidie aan van maximum 2000 euro via cultuurkuur.be. Liever een leerkracht uit het DKO tijdens 3 schooljaren in je klas? Dan is kunstkuur.be iets voor jou.

Volg Jeugdboekenmaand op Facebook en blijf op de hoogte van de campagne.

Plan je zelf leuke projecten? Fijn! Deel zeker je ideeën en/of fotoverslag op Facebook en tag Jeugdboekenmaand. ■

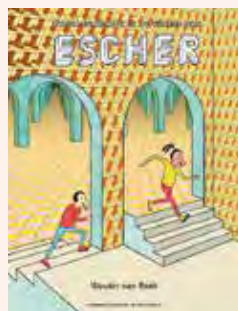
6 boekentips, voor elk leerjaar één

1e leerjaar

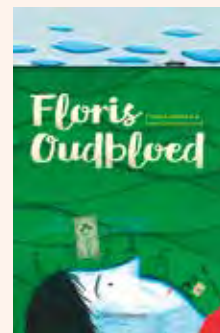
2e leerjaar

3e leerjaar

4e leerjaar

5e leerjaar

6e leerjaar

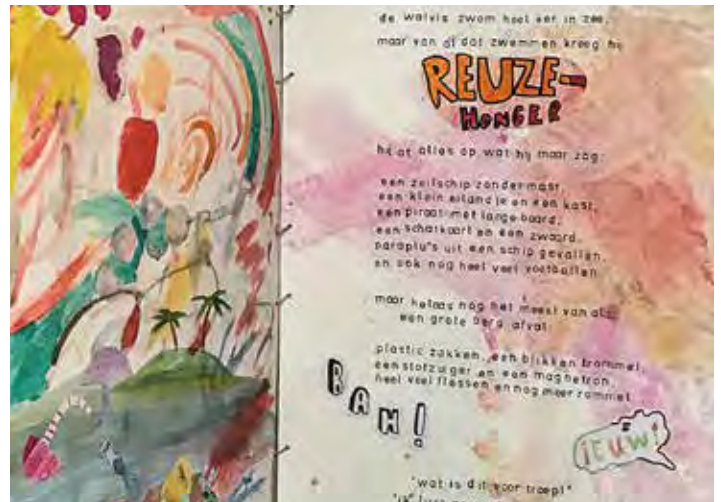
WE MAKEN ZELF EEN BOEK: DE WALVISKERMIS

Het leesplezier aanwakkeren. Dat was de voornaamste doelstelling van het dynamo-PROJECT 'Leessalon' van de Gemeentelijke Basisschool Brugge-Noord. De school kreeg hiervoor jeugdschrijvers Marc De Bel en Inge Bergh over de vloer. Met deze laatste stak illustratrice Bianca Scholten de koppen bijeen om samen met de leerlingen zelf een boek te maken.

De leerkrachten van de Gemeentelijke Basisschool Brugge-Noord zijn dol op lezen, maar dat kon niet over de leerlingen gezegd worden. Althans niet vóór de lancering van 'Leessalon'. 'We merkten dat veel leerlingen niet altijd zo gemotiveerd waren om te lezen', licht directeur Hilde Clemmens toe. 'Daar wilden we met dit project verandering in brengen.'

Als eerste stap werden er grote voorleesmomenten op poten gezet. Beurte- lings kozen de leerkrachten hun favoriete prentenboek uit om voor te lezen voor de voltallige school. 'De voorleesmomen- ten waren een groot succes', vindt Hilde. De leerlingen weten allemaal nog heel goed wie welk boek verteld heeft.'

In deze fase lag de focus op de kennisma- king met boeken: hoe worden ze gemaakt? Wie zijn de schrijvers? En waarom hebben ze dat beroep gekozen? Niemand minder dan Marc De Bel kwam hierover vertel- len. Na de geanimeerde lezing kregen de leerlingen uitgebreid de kans om aan de bekende jeugdauteur vragen te stellen en hun boekexemplaren te laten signeren. >

Walviskermis

Daarna was het de beurt aan hen. Onder begeleiding van jeugdacteur Inge Bergh met wie de school nog al eens samenwerkte, en illustratrice Bianca Scholten, maakten de leerlingen zélf een boek. In totaal zeven fases - zowel in de kleuter- als lagere schoolklassen - kwamen de leerlingen op de proppen met hun eigen verhalen die ze lieten ineen smelten in één verhaal waarbij ze toepasselijke tekeningen maakten. Het resultaat is een groot koesterboek met een houten voor- en achterkant.

'Zowel Inge als Bianca hebben dat vré goed gedaan. De leerlingen hebben geleerd hoe ze met fantasie en woorden tot een verhaal kunnen komen.'

Het verhaal heet De Walviskermis en gaat over een walvis die in Lissewege belandt en er heel veel plastic binnenkrijgt dat op zijn maag blijft liggen. 'Het plot is heel herkenbaar', aldus Hilde. 'Van elke leerling zit er wel een stukje in. Het gegeven van de kermis, bijvoorbeeld, want de familie van een van onze leerlingen heeft een kermisattractie. Ze vindt het fantastisch dat deze in het boek voorkomt. En ook de toren van Lissewege komt aan bod. Het boek speelt zich dus echt af in de leefwereld van de leerlingen.'

Schimmenspel

Uiteindelijk hebben de leerlingen hun verhaal aan hun ouders voorgesteld met een schimmenspel. Ze kropen in de huid van de verschillende personages terwijl de schrijfster het boek voorlas.

'Achteraf waren ze echt heel trots. En ook de ouders waren enthousiast. Zo vroegen ze ons of ze het boek konden kopen. Een van de mama's werkt bij een drukkerij en gaat informeren wat hiertoe de mogelijkheden zijn.' Voor 'het origineel' gaat de school alleszins een schap plaatsen zodat het een waardig plekje krijgt.

En of het project de leesgoesting heeft aangewakkerd, wat de school wou bereiken? Daar is de directeur van overtuigd. 'En om dat effect te kunnen behouden hebben we onlangs ook een ruilkast ingehuldigd waar leerlingen onder elkaar boeken kunnen ruilen.' De school kijkt er eveneens naar uit om volgend jaar een vervolgproject te lanceren. ■

Tips van directeur

- **Doe beroep op de externe expertise**

Samenwerken met externe cultuurpartners is heel belangrijk, en dan vooral partners die ervaring hebben met projecten in scholen.

- **Zorg voor een goede voorbereiding**

We hebben een paar keer met een kerngroep van leerkrachten en met de twee cultuurpartners samengezeten om af te stemmen. Hoe zien we het? Hoe organiseren we alles?

- **Maak een duidelijke timing**

In elke workshop werd afgesproken wat er zou gebeuren. We werkten naar een eindproduct toe, dus een strakke timing was wel nodig.

- **Wees enthousiast en enthousiasmeer**

Het is belangrijk dat je je er als school volledig in smijt. Als het team het project niet draagt, heeft het volgens mij weinig zin.

- **Begin klein**

Is een schoolbreed project nog te ver gegrepen, begin dan met één klas, één leerjaar of één graad. Zo doe je ervaring om en kan je het project later eventueel uitbreiden.

GENOMINEERD

Antje Triest

SCHOOL: Voltijds juf in het 3de leerjaar op Het Kompas in Hoboken

FAVORIETE KINDERBOEK:
Alice in Wonderland, Lewis Carroll

‘Ik verstop zwerfboeken op de speelplaats. Het zoeken is een extra impuls om te lezen.’

KINDEREN MET GEDEELDE INTERESSES ZIJN FIJNE LEESMAKERS VOOR ELKAAR

Je leerlingen met de boekenmicrobe besmetten, kan prettige bijwerkingen hebben. Vraag maar aan Antje Triest. ‘Als ik toezicht heb, moet ik alleen maar over boeken babbelen’, lacht ze. Zelf is ze al sinds haar vijfde een non-stop lezer. Hoe brengt ze die leesmicrobe over op haar leerlingen?

‘Ik lees heel veel voor in mijn klas. Dat is pure boekpromotie. Op dit moment lezen we een boek van David Walliams. Ik lees eruit voor tot de leerlingen op het puntje van hun stoel zitten. Dan zet ik het in de kast en begin ik in een ander boek. Of ik leg het op de bank van een zwakkere lezer als ik merk dat die door het verhaal gebeten is.

Als kind stotterde ik als ik luidop moest lezen. We hadden thuis een heel mooie, oude uitgave van *Alice in Wonderland*. Die moest ik voorlezen terwijl mijn mama kookte. Zonder *Alice* zou ik voorlezen misschien niet zo leuk vinden. Net daarom is het mijn favoriete kinderboek.

‘ELK BOEKENREK WORDT ALTIJD TE KLEIN’

Mijn klas heeft een boekenwand vol posters, en vier boekenplekken. Elk boekenrek wordt altijd te klein. Er zijn weetjesboeken, dichtbundels, strips, leesboeken, veel Roald Dahl... Leerlingen kiezen zelf wat ze willen lezen. Reeksen als *Geronimo Stilton* en *Thea Stilton* slaan aan bij de moeilijkere lezers. We hebben ook weetjesboeken voor zwakke lezers.

Lezen komt uitgebreid aan bod bij ons op school. We hebben in elke klas een extra uur taal speciaal voor voorlezen en vrij lezen. De leerkrachten lezen dan ook en ik geef ook vaak korte opdrachtjes zoals: Zoek een gek of nieuw zelfstandig naamwoord. Verder laat ik de leerlingen wel eens een boek voorstellen. Wat ze erg graag doen is het vervolg van een verhaal bedenken, en het dan in groep naspelen. Nog leuker is het als ze het met de iPad mogen filmen.

Met de zwakke lezers wordt veel aan RALFI-lezen gedaan. Er is ook het tutorlezen: vanaf oktober helpen de 5de-jaars de leerlingen van het 2de met lezen. Op het einde van het schooljaar leest ook het 1ste jaar met het 4de. 4 keer per jaar gaat ons 3de leerjaar naar de bib van Hoboken. Die organiseert dan activiteiten en de leerlingen kiezen er allemaal 5 boeken. Ik zet op het rapport ook altijd iets over het leesplezier. Dat is niet met punten, ik schrijf iets persoonlijks voor elke leerling.

‘Ik schrijf op het rapport ook altijd iets over het leesplezier’

COLLEGA'S EN OUDERS LEZEN VOOR

Tijdens de Voorleesweek wordt er op verschillende plekken op de speelplaats voorgelezen door collega's. We lokken dan ook ouders naar school om voor te lezen. Vooral bij de kleuters, maar ook in mijn 3de leerjaar. Al komt er maar 1 ouder, dan nog is het fijn dat die er is. Veel van de ouders zijn het Nederlands niet machtig. Ze mogen ook een boek in hun eigen taal voorlezen.

De leerlingen van de 2de graad hebben de kans om te lezen met de KJV (Kinder- en Jeugdjury). Samen met een collega begeleid ik die groep van ongeveer 22 leerlingen. Op maandagmiddag komen we samen en bespreken we een boek. Ze zorgen dan vaak voor een creatieve verwerking: een filmpje maken, een tekening maken of de tekst dramatiseren. >

LESTIPS

DE VIJFVINGERTEST

Leerlingen kiezen zelf wat ze lezen. Om te voorkomen dat leerlingen te moeilijke boeken uit het rek nemen, kan je de vijfvingertest gebruiken. De leerling slaat het boek open op een willekeurige pagina. Bij het lezen houdt hij vijf vingers omhoog. Telkens de leerling over een woord struikelt, doet hij een vinger naar beneden. Als voor het einde van de bladzijde alle vingers naar beneden zijn, is het boek nog te moeilijk.

BOEKENPOSTERS

Uitgeverijen maken vaak mooie posters bij hun nieuwe boeken. Die kan je ook zelf maken met je leerlingen nadat ze een boek hebben gelezen. Ideaal als boekpromotie en om op te hangen in de boekenhoek!

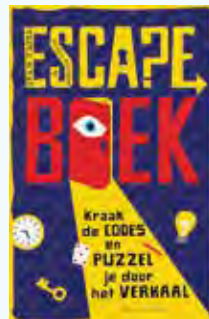
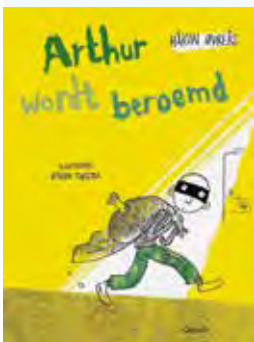
Inspiratie vinden ze op de achterflap of in de afbeeldingen uit het boek. Ze kunnen ook afbeeldingen opzoeken over de plaats of de tijd waar verhaal zich afspeelt. Vergeet ook de titel, een prikkelende ondertitel en de auteur niet. Maak eerst een globale schets/ontwerp op A3-papier en werk het daarna uit.

PLINT + DIGIBORD

We hebben het bordboek van Plint aangekocht. Elke maandag ontvangen de leerkrachten een gedicht. Bij iedere poëzieposter staat een link naar een digitale les over de poster. Leuk om te doen!

cultuurkuur.be/inspiratie/het-digibord-van-plint

IN DE BOEKENKAST VAN JUF ANTJE

ZWERFBOEKEN

Veel van onze leerlingen komen moeilijk met boeken in aanraking. Vooral voor hen hebben we de zwerfboeken ingevoerd. Ik verstopt elke dag een 5-tal boekenpakketjes voor beginnende en gevorderde lezers op de speelplaats. Elk pakketje bestaat uit een plastic map, met daarin een boek, een gedichtje als bladwijzer en het blad 'Ik ben een zwerfboek. Wat mag je met mij doen?' Hebben ze een pakje gevonden, dan mogen ze het boek thuis lezen, doorgeven aan een vriend of ze laten het liggen als het hen niet kan boeien.

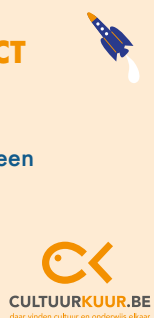
Op vrijdag kunnen ze dat boek bij mij in de klas komen lezen tijdens de middag. Als ze klaar zijn met lezen, vullen ze op de achterzijde van het blad in wat ze ervan vonden. Leerlingen zijn heel enthousiast. Je hebt leerlingen die niet graag lezen en toch alles doen om zo'n boek te bemachtigen. Het zoeken is soms een impuls om te lezen.' ■

Ontvang tot 2000 euro voor jouw dynamoPROJECT

Schakel een regisseur in om je te ondersteunen bij een toneelstuk. Laat je helpen door een choreograaf bij LO. Waarom geen poëzie bij rekenen, een literaire wandeling met een auteur, een fotografe om erfgoed in beeld te brengen of een illustrator bij een project rond leesplezier?

Met een **dynamoPROJECT** kan dat!

Inspiratie nodig? Bekijk de praktijkvoorbeelden.

LEESTIPS van de jury

DE MAAN IS OVERAL

Een aangrijpend verhaal over de motieven en problemen van vluchtelingen die onderweg zijn, op zoek naar een nieuwe thuis. De tedere tekst vertelt het verhaal vanuit het perspectief van Rasha die samen met haar ouders en baby-broertje haar land moet ontvluchten.

Fatinha Ramos illustreerde dit verhaal met beelden die door hun schoonheid de lezer de nodige troost bieden. Zo wordt dit verhaal nooit te zwaar.

Op het einde gebeurt er bovendien een klein wonder waardoor kinderen dit moeilijke thema makkelijker kunnen bevatten. Een hoopvol verhaal over thuiskomen en vriendschap.

De maan is overal | Kolet Janssen, Fatinha Ramos | De Eenhoorn | ISBN 9789462913707 | € 15,95 | Vanaf 8 jaar

HAAIENEILAND

1722. Roemer is matroos op een van drie schepen die op ontdekkingsreis zijn in de Grote Oceaan. Al maanden varen ze daar rond en het leven aan boord wordt steeds zwaarder. Het regent en stormt, het eten is bedorven en

velen hebben scheurbuik. Als een van de schepen op een klif loopt en vergaat, grijpt Roemer zijn kans en loopt hij weg. Met vier anderen blijft hij achter op een klein koraaleiland, Takapoto. Het eiland lijkt een klein paradijs: het is groen, er is eten in overvloed en er worden parels gevonden. Roemer sluit vriendschap met een meisje van het eiland, Nu'i en hij ontdekt dat het er levensgevaarlijk is. Dit is een geweldig spannend avonturenverhaal gebaseerd op ware feiten.

Haaieneiland | Rob Ruggenberg | Querido ISBN 9789045122908 | € 13,50 | Vanaf 10 jaar

KERSENHEMEL

Adin en Dina spelen in de kersenboomgaard van Dina's vader en helpen Adins moeder met kersen plukken. Als Adins moeder werk en een appartement in

de stad vindt, verhuizen ze tot verdriet van de kinderen. Dina mag Adins kauw houden en zij geeft hem een zak kersenspitten mee. Het spelletje kersenspitten planten, spelen ze nu vanaf ieders plek. Adin gooit papieren vliegtuigjes met kersenspitten vanaf het balkon van hun flat. Dina plant overal pitten. Er lijkt zelfs een vriendschap tussen beide ouders te ontstaan.

Jef Aerts schrijft op een poëtische manier over vriendschap en Sanne te Loo verrijkt de taal met tweepagina grote prenten.

Kersenhemel | Jef Aerts, Sanne te Loo Querido | ISBN 9789045120355 | € 18,50 Vanaf 5 jaar

LEESTIPS van de uitgevers

321 SUPERSLIMME DINGEN DIE JE MOET WETEN OVER DIEREN

Wist je dat:

- Ottermoeders de hand van hun kleintjes vasthouden wanneer ze slapen?
- Polkadotboomkikers oplichten in het donker?

- Slangen kunnen ruiken met hun tong?
- Witte haaien drieduizend tanden hebben?

De antwoorden vind je in 321 superslimme dingen die je moet weten over dieren. Mathilda Masters verzamelde de leukste weetjes over zoogdieren, vogels, vissen, insecten, amfibieën en reptielen. Met prachtige illustraties van Louize Perdus.

321 superslimme dingen die je moet weten over dieren | Mathilda Masters & Louize Perdus | Uitgeverij Lannoo ISBN 9789401451246 | € 20,50 | vanaf 10 jaar

LAMPJE

Dit is een verhaal over de zee. Over geheimzinnige zeewezens en woeste piraten. Over het Zwarte Huis van de Admiraal, waarvan ze zeggen dat er een monster woont. Over een grijze vuurtoren op een eiland dat nog net vastzit aan

het vaste land. Over Lampje, de dochter van de vuurtorenwachter, die iedere avond de eenenzestig treden beklimt om het licht aan te steken. Over een stormachtige avond, waarop de lucifers op zijn en alles misgaat. Maar vooral over dapper zijn en meer kunnen dan je ooit had gedacht.

Bekroond met de Gouden Griffel 2018 en de Boekenleeuw 2018

Lampje | Annet Schaap | Querido ISBN 9789045120379 | € 16,99 | vanaf 10 jaar

PROFESSOR S. EN DE VERSLAAFDE KONING

Een spannend fictieverhaal vanaf 8 jaar, dat wordt afgewisseld met informatieve spreads over het brein. Brian ligt al bijna te slapen als zijn beste vriendin Zhé hem belt. Haar opa – de bekende professor S. – is zoek en ze kan hem nergens vinden. Brian

sluipet meteen het huis uit om hem samen met Zhé en haar hondje Pavlov te gaan zoeken. Ze belanden via opa's tijdcrak in een vreemd land dat Breinstein heet. Hoewel iedereen daar met allerlei handige technische snuffjes honderd jaar in de toekomst leeft, gaat het er niet goed. Koning Lobulus de Tweede is verslaafd aan videogames en regeert het land niet meer. Zou opa ook in Breinstein beland zijn? En hoe kunnen ze hem terugvinden?

Professor S. en de verslaafde Koning | Erik Scherder, Fred Diks en Mariëlla van de Beek Uitgeverij Volt | ISBN 9789021417134 | € 15,99 vanaf 8 jaar

ZO VOORKOM JE LEESPROBLEMEN AL IN DE KLEUTERKLAS

Leesproblemen kan je beter voorkomen dan remediëren', zegt Marjolein Noé van Thomas More Antwerpen. 'Als kleuterleraren aandacht hebben voor de risicosignalen, raakt een kind in het eerste leerjaar niet meteen achterop.'

Hoe verklein je het risico op leesproblemen?

'Kleuterleraren hanteren nu al speelse methodieken voor voorbereidend lezen, zoals werken aan klankbewustzijn. Als een kleuter meer aandacht nodig heeft, kunnen ze die werkvormen doelgerichter en intensiever inzetten, bijvoorbeeld door vaak te oefenen in kleine groepjes. Omdat het kleuteronderwijs veel met hoeken werkt, kan dat onopvallend. In de lagere school leerlingen apart nemen, is confronterender.'

Veel leesproblemen kan je grotendeels opvangen in de kleuterklas. Natuurlijk kan je een leesstoornis (dyslexie) niet voorkomen, maar je kan er wel op anticiperen. Al is het niet in steen gebeiteld dat een kleuter met risicosignalen later leesproblemen krijgt. Toch is het goed om waakzaam te zijn.'

Hoe voorkom je dat je te snel labelt?

'Om labels te voorkomen, spreek je beter niet van 'risicolezers'. Benoem in plaats daarvan de vlakken waarop een kleuter extra aandacht nodig heeft. Dat stelt ouders gerust: 'We zien dat je kind moeite heeft om letters te herkennen. Misschien kunnen jullie thuis samen zoeken naar de letter van de week?'

Hoe meer kennis je als leraar hebt over leesproblemen, hoe kleiner de kans dat je foutief labelt. Als je een snelle inschatting maakt, zal je misschien minder van een kind verwachten en meer afwachten.'

Veel leraren denken bijvoorbeeld dat een andere thuistaal het risico op leesproblemen verhoogt, terwijl daar geen wetenschappelijk bewijs voor is. Zolang een kleuter een rijk taalaanbod krijgt in de school- en thuistaal, is het risico even groot.'

Moet je rekening houden met ontwikkelingsverschillen?

'Leraren beseffen dat er ontwikkelingsverschillen zijn, zeker bij kleuters. Maar ook in het eerste leerjaar zijn die er nog. Toch verwachten we dat leerlingen die doorstromen naar het eerste leerjaar, een vlotte leesstart maken. Dus bereid je kleuters daar beter op voor.'

Er zijn ook kinderen die al in de derde kleuterklas op hun honger zitten. Omdat ze al vroeg in het schooljaar 6 jaar worden en een goed aanbod hebben gehad, kunnen ze soms al lezen. Zij kunnen een rolmodel zijn voor jongere klasgenoten.'

De **10 signalen** komen uit het project Fit voor Lezen van de lerarenopleiding en de opleiding Logopedie & Audiologie, Thomas More Antwerpen. Van de 10 signalen maakten ze een checklist en poster. Die vind je op fit-voor-lezen.thomasmore.be. Je kan ze gebruiken voor individuele kleuters of je lessen.

Meer leesplezier in de kleuterklas?

- Hoe werk je aan rijke taal in de kleuterklas? klasse.be/132595
- De beste voorbereiding op lezen: klankbewustzijn bij kleuters klasse.be/85384

Dit artikel verscheen eerder in

KLASSE

10 voorspelers van leesproblemen

1. Een kleuter speelt niet met taal

'Kleuters met een normale taalontwikkeling pikken woordgrapjes of rijmpjes snel op. Ze denken niet alleen na over de betekenis van woorden, maar ook over de vorm. Als een leerling niet met taal speelt, is dat een waarschuwingssignaal. Wie geen rijm herkent, heeft waarschijnlijk ook moeite om losse klanken te onderscheiden.'

2. Mondelinge taal moeilijk spreken en begrijpen

'Heeft een kleuter moeite met gesproken taal, in het Nederlands of de thuistaal? Zorg dan voor een rijk taalaanbod en geef extra spreekansen. Benoem handelingen en vang taalfouten subtiel op: 'Ik gingde naar de stad' – 'Ging jij naar de stad? Wat heb je daar gedaan?' 'Een andere thuistaal hoeft geen risico te zijn. In de kleuterklas kan het taalniveau van anderstalige kinderen sterk groeien. Tenzij het kind ook in de thuistaal problemen ervaart. Om dat te achterhalen, heb je een logopedist en taalanalist nodig. Maar vraag eerst eens aan de ouders hoe zij omgaan met de thuistaal en het Nederlands.'

3. Weinig letterkennis

'Hoe meer letters een kind in het eerste leerjaar kent, hoe vlotter de leesstart. Niet alle kleuters koppelen een letter automatisch aan een klank. Nieuwe letters introduceer je daarom het beste vanuit de klank, want die kennen ze al. De vorm is nieuw.

'Een speelse insteek helpt daarbij. Voor de letter en klank 't' kan je bijvoorbeeld het geluid van een tikkende klok gebruiken. Ook het voelen van een klank in de mond, zorgt ervoor dat kleuters een letter beter onthouden.'

4. Geen losse klanken in een woord horen

'Om tot lezen te komen, is het essentieel dat kleuters losse klanken in een woord kunnen onderscheiden. De 'v' in 'vis' bijvoorbeeld. Die kan je oefenen door duidelijk te articuleren en losse klanken te verlengen: 'vvv-i-sss.'

5. Reeksen niet snel benoemen

'Lezen is visuele informatie vertalen naar auditieve, steeds opnieuw. Een kleuter die reeksen kleuren, symbolen... trager benoemt, zal later waarschijnlijk ook moeite hebben om letters en cijfers op te roepen. Las dit regelmatig op een speelse manier in om te observeren, maar je hoeft het niet te oefenen. Het nut daarvan is niet bewezen.'

6. Familiedid met dyslexie

'Van dyslexie kunnen we in de kleuterklas nog niet spreken. Maar aangezien 1 op 3 dyslectische ouders zijn leesstoornis doorgeeft, is het goed om waakzaam te zijn. Ook een oudere broer of zus met dyslexie verhogen het risico.

Zit dyslexie in de familie? Schenk dan voldoende aandacht aan letterkennis, klankbewustzijn en snel benoemen. Deze vaardigheden kunnen in de kleuterklas al extra moeilijk zijn voor kinderen die later dyslexie ontwikkelen. Als we ze van jongs af aan begeleiden en uitdagen, kunnen dyslectische leerlingen ook leesvaardig worden.'

7. Gehoor-, gezichts- of geheugenproblemen

'Een kleuter die slecht hoort, heeft problemen om verschillende klanken te onderscheiden. Voor een kleuter die slecht ziet, is het koppelen van klanken aan letters een uitdaging. Een kleuter die weinig onthoudt, verwerkt al die klanken en letters moeilijk. Dat klinkt logisch, maar het wordt wel eens vergeten. Of het probleem is nog niet opgemerkt. En een kind dat opgaat in de massa, loopt snel een achterstand op. Eén-op-één lukt het vaak wel, zeker als je informatie op meerdere manieren aanbiedt: auditief, visueel en tactiel.'

8. Thuis minder leeskansen en -materiaal

'Dat niet alle leerlingen thuis een volle boekenkast hebben, weten leraren wel. De meeste kleuterklassen hebben dan ook een mooi boekenaanbod. Alleen vergeten leraren soms dat ze dat aanbod voor sommige leerlingen moeten kaderen.

Als je voorleest over de zee of de dierentuin, geef je een heleboel nieuwe woordenschat voor een kleuter die daar nog nooit is geweest. Daarom zorg je het best voor wat extra uitleg, eventueel via een voorgesprek.

Scholen kunnen met dynamoOPWEG gratis en onbeperkt met De Lijn naar de bibliotheek. Of geef eens een boek uit de schoolbib mee naar huis.'

9. De kleuter experimenteert niet met 'alsof'-schrijven

'Kleuters die 'boodschappenlijstjes' en 'brieven' krabbelen? Dat is een positief signaal. Zeker als hun krabbels letters of spaties bevatten. Dan weet je: die heeft al eerder geschreven taal opgemerkt.

Het omgekeerde geldt ook. Als een kleuter niet uit zichzelf experimenteert met schrijven, kan het zijn dat hij nog weinig ervaring heeft met waarom en hoe mensen schrijven. Dan kan je stimuleren. Schrijf nieuwe woorden op het bord, of 'schrijf' samen een brief aan de ouders.'

10. Geen interesse in klanken, letters of boeken

'Wat als een kleuter liever in de bouwhoek speelt dan in boeken kijkt? Stem dan het leesaanbod af op zijn interesse: boekjes over Bob de Bouwer, een Lego-handleiding, blokken met letters erop... Of werk een project rond een prentenboek uit.

Ook ouders hebben een voorbeeldfunctie. Een ouder die zelf niet graag leest, kan wel leesplezier stimuleren. Gewoon door af en toe met een tijdschrift en een kopje thee in de zetel te zitten, leer jij je kleuter dat lezen iets warmes en plezierigs heeft.'

VAN PRENTENBOEK TOT MUSICAL

Voor de schoolmusical *Diepzeedokter Diederik* bewerkte Vrije Basisschool Sint-Pieterscollege (Jette) het gelijknamige prentenboek van Leo Timmers. Daarin kwamen de dynamo-PROJECTEN van haar twee vestigingen samen: één draaide rond muziek, één rond theater. 'We hebben heel veel van de musical geleerd', zegt Rayane (10), die na de eerste opvoering zichtbaar staat na te blinken. 'Het belangrijkste? Dat alles uiteindelijk goedkomt!'

Het idee om Leo Timmers' prentenboek *Diepzeedokter Diederik* tot musical te bewerken, kwam van Katrien De Muynck van theater- en muziekcompagnie Rizotto. Haar kinderen lopen school in het Sint-Pieterscollege én ze maakt deel uit van het ouderorkest *Schudden met de poep*. 'Ik bladerde door het boek en kreeg opeens veel zin om rond dat mooie verhaal muziek te schrijven. Spontaan popte de melodie van het themalied op.'

De school besloot daarop een heuse musical te maken met de tweede en de derde graad, 190 leerlingen in totaal. 'Meester Wesley heeft het scenario geschreven', vertelt directeur Veronique Vanhercke. De basisingrediënten lagen klaar. Nu kwamen de leerlingen in het vizier.

Elk zijn talent

De musical had acteurs en zangers nodig, maar ook dansers, decorbouwers en kostuumontwerpers. Om elke leerling een rol naar zijn of haar gading te kunnen geven, organiseerde de school talentendagen met workshops, zodat iedereen van alle disciplines kon proeven. 'Op het eind daarvan mochten we een top-3 opgeven', vertelt Rayane. 'Al van kleins af droom ik ervan om zanger, danser of acteur te worden, dus ik was direct enthousiast. Uiteindelijk mocht ik Harry de Haai spelen.'

'Ook de leerkrachten konden volgens hun talenten beslissen om een werkgroep te trekken. Wie zich creatief minder sterk voelde, assisteerde een collega.'

Katrien leidde de repetities met het koor. Het theaterluik en de algemene regie nam regisseur Barbara Honnay voor haar rekening. 'De samenwerking met Barbara was een geschenk', zegt onderwijzeres Sara Van Roy. 'Je merkte zo dat ze gewend is om met kinderen te werken, alles gebeurde op hun maat.'

Iedereen betrokken

Op het eind van de rit waren alle leerlingen, alle leerkrachten en heel wat ouders bij *Diepzeedokter Diederik* betrokken. 'Zo hebben de kleuterleidsters de inkomhal van het cultuurcentrum versierd. Een van onze juffen kan goed naaien: ze heeft op enkele winteravonden samen met een aantal (groot)ouders kostuums genaaid. En in alle klassen, vanaf de kleuters, stond het prentenboek centraal.'

'Niet enkel artistiek, ook organisatorisch was het een hele denkoefening', vindt Sara. 'Maar het geeft veel voldoening om de leerlingen nu zo te zien blinken op dat podium. Mijn collega's en ik hebben er ook veel uit geleerd. Ik was onder meer bij de workshops zang betrokken en in het begin vroegen we ons af of de leerlingen die complexe muziek wel onder de

knie zouden krijgen. Dankzij Katrien is het notenbalk per notenbalk in de plooi gevallen. Hetzelfde met de acteurs. Je merkte dat de leerkrachten tegen het eind van de repetities Barbara's technieken zelf begonnen toe te passen.'

Nerveus, maar blij

Geen wonder dat iedereen na de eerste opvoering overloopt van enthousiasme en opluchting. De kop is eraf en het publiek reageerde enthousiast, zowel op de acteurs, de muziek en zang als op de indrukwekkende kostuums en decorstukken.

Rayane: 'Ik denk dat veel kinderen vanmorgen supervroeg zijn opgestaan, ikzelf ook. Ik had stress, maar ik wou er ook zo graag invliegen!' Hij wil graag nog eens een musical maken, want het was soms moeilijk, en ze hebben twijfels gehad, maar uiteindelijk was het toch vooral heel leuk. 'We hebben hard en lang gewerkt, maar we hebben ook véél geleerd.' Hij geeft een voorbeeld. 'Sommigen van ons praten als een TGV. Dus we hebben geleerd om ons te concentreren, trager en luider te spreken, en duidelijk te articuleren.' Maar het allerbelangrijkste, vindt hij, is dat ze nu weten dat zo'n groot project helemaal goed komt, als je maar genoeg repeteert en volhoudt. ■

Tips van directeur Veronique

- **Neem genoeg tijd voor de bereiding** en neem die voorbereiding serieus. Ons project zat organisatorisch enorm goed in elkaar.
- **Zorg dat niet alles 'buiten de uren' moet.** Maak bijvoorbeeld tijd op (geplande) personeelsvergaderingen.
- **Maak gebruik van externe expertise.** Wij wilden al langer zo'n groot project opzetten, maar gebrek aan eigen expertise hield ons tegen. Zonder Katrien en het orkest was het ons nooit gelukt. Barbara hadden we niet enkel nodig om de toneelrepetities te leiden, maar ook om het overzicht over het geheel te bewaren. Voor de kostuums hebben we extra hulp gekregen van de leerlingen van het GO! technisch atheneum Jette.
- **Vertrek vanuit je eigen kracht.** Onze school is het gewend om met prentenboeken te werken. Het is dankbaar materiaal om leesbevordering en taalverrijking aan te pakken. Ook onze openluchtklassen hebben altijd een centraal boek. Het was voor ons dus logisch om de musical te baseren op een prentenboek.
- **Vertrek vanuit je eigen netwerk.** *Diepzeedokter Diederik* is een prentenboek van Leo Timmers, wiens kinderen bij ons op school hebben gezeten. De componist is een moeder bij ons op school en alle orkestleden zijn ouders. Het verhoogt de betrokkenheid.

GENOMINEERD

Bieke Verlinden

SCHOOL: Halftijds boekenjuf en kangoeroejuf op GBS De Stip in Linden

FAVORIETE KINDERBOEK:
Geen meiden aan boord, Johan Ballegeer

'Door te lezen leer je denken met andermans hoofd.'

IK SUGGEREER EN BRENG HET OP EEN PRESENTEERBLAADJE NAAR DE KLAS

Toen Bieke in september 2017 halftijds boekenjuf werd, verhuisde ze haar persoonlijke bib van thuis naar school. Ze opende een middagbib en inspireert collega's, leerlingen en ouders bij het lezen. Een juf die je kan 'boeken' om een taalactiviteit in je klas te ondersteunen, klinkt dat niet als een droom?

Als boekenjuf heb ik een ondersteunende rol. Ik breng poëzie en boeken naar de klassen en maak er creatieve verwerkingen bij. Ik stel werkvormen voor zoals 'dobbelen met vragen', of ik maak een boekenhoekenwerk in een bepaald thema. Ik bied boeken op een presenteerblaadje aan. Gevraagd en ongevraagd. Want niet elke collega heeft tijd om het allemaal zelf uit te zoeken. Als collega's nadien zeggen: 'Dat was leuk om te lezen', dan juich ik. Ik voel dat ik stilaan meer vragen krijg die er toe doen. Die weg zetten we verder.

Ik begeleid ook het RALFI-lezen met kleine groepjes van moeilijkere lezers, geef het talenbeleid vorm, volg bijcholingen over lezen en geef die kennis door aan collega's. Collega's kunnen me 'boeken' om taallessen in de klas te ondersteunen, bijvoorbeeld met zwakke of net sterkere lezers. Tijdens de uren die vrij blijven doe ik aan leespromotie.

PROACTIEF BOEKEN BINNEN BRENGEN

Boeken zijn belangrijk voor onze schoolwerking. In de eerste plaats mikken we op leesplezier. Dat stimuleren we via tweewekelijkse bibbezoeken, via de feel good community van de Kinder- en Jeugdjury waarbij elke leerling die dat wil kan aansluiten, via het vele voorlezen en het vrij lezen. We besteden er twee keer per week minstens 20 minuten aan.

Een tweede punt zijn de oefenkansen. Tijdens het RALFI-lezen kies ik leuke en gevarieerde teksten uit echte boeken. Je weet maar nooit dat ze het hele boek willen lezen. We hebben ook het tutorlezen op school, elke twee weken 50 minuten. En

na de paasvakantie gaat het 4de voorlezen in de kleuterklassen. Verder zijn boeken belangrijk als verrijkingsmateriaal en als insteek voor de thema's van wereldoriëntatie. Ik ga vaak proactief naar de klas met een stapel boeken over het onderwerp dat op dat moment behandeld wordt. Tot slot gebruiken we boeken bij leesbevordering tijdens de Voorleesweek, de Poëziesterren, de Jeugdboekenmaand, de Boekenbeurs...

'We hebben nu veel meer KJV-lezers dan vorig jaar. Dat is een succes op het vlak van leesbevordering'

Interactief voorlezen is mijn belangrijkste strategie. Verklanken wat er in je hoofd gebeurt. Met vraagjes, opmerkingen, afwegingen... Vooraf, tijdens en na het lezen. Je moet er niet elke keer een groot ding van maken. Tussendoor enkele goede vragen stellen, kan ook.

BIEKES MIDDAGBIB

Er zijn best veel boeken op onze school. De middagbib staat vol met mijn eigen boeken. Ik heb zowat alles in huis: prentenboeken, non-fictie, moppenboeken, strips, luisterboeken, beeldwoordenboeken, doeboeken, Engelse en Franse boeken... Ik heb ook een grote voorraad aan één-bladzijde-strips en aan verwerkingsopdrachten bij prentenboeken. >

KOFFIE MET BOEKEN

Koppel op het schoolfeest, grootouderfeest of op de kerstmarkt de koffiestand aan boekpromotie. Maak affiches van verschillende boeken en hang daaraan scheurstrookjes: wie interesse heeft in het boek, steekt zo samen met de koffie ook een titel op zak.

LEESPLAN.NL

Op leesplan.nl vind je handvaten om een leesplan op school op te stellen. Je vindt er ook tips om aan leesbevordering te doen en heel wat lessuggesties bij bekroonde boeken voor het basisonderwijs.

RALFI-LEZEN

Leerlingen die langdurig veel te traag lezen maar de spellende leeshandeling beheersen, komen in aanmerking voor RALFI-lezen. Daarbij leest een groepje leerlingen samen met de leerkracht 4 tot 5 keer in de week een relatief moeilijke tekst. De teksten sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen en het niveau mag tot 3 niveaus boven hun niveau liggen.

Omdat een RALFI-tekst 5 keer in een week gelezen wordt, is niet iedere tekst automatisch te gebruiken. Een RALFI-tekst voldoet aan de volgende eisen:

- De tekst is informatief en niet verhalend. De leerling kan door de tekst iets over het onderwerp leren.
- De tekst bevat ongeveer 300 woorden.
- Het onderwerp is belangrijker dan het niveau. Uit onderzoek blijkt dat zwakke lezers, bij gebruik van de RALFI-methode, een tekst kunnen lezen die tot 3 AVI-niveaus boven hun niveau ligt.

[Ralfilezen.nl](https://ralfilezen.nl) biedt leerkrachten gratis bruikbare teksten. Ze zijn niet op AVI-niveau gerangschikt, maar op interesse. Dankzij de leden blijft de site groeien en vind je er meer dan 300 teksten.

RAADGEDICHT

10 weken lang verschijnt er op de website raadgedicht.nl elke maandag een gedicht waarin 1 woord ontbreekt. Iedereen mag raden welk woord dit is en kan via de website de oplossing insturen.

Je kan individueel meedoen of met de klas. Daar komt dan wat onderhandelen bij kijken, waardoor je meteen aan sociale vaardigheden werkt. Soms proberen leerlingen met grammatica-argumenten hun eigen oplossing te promoten. Geweldig toch?

Je kan de gedichten ook op de speelplaats ophangen om iedereen te triggeren. Zo kunnen ook ouders meedoen. Reacties verzamel je via post-its of een brievenbus.

Elke vrijdag verschijnt de oplossing in de vorm van een woordwolke.

BLIND DATE MET BOEKEN

Met de collega van het 5de deed ik op Valentijnsdag een 'blind date' met boeken. Die formule is gebaseerd op het gelijknamige televisieprogramma, met verschillende rondes. Elke leerling brengt zijn lievelingsboek mee.

Eén jager zit vooraan in de klas met zijn rug naar de drie kandidaten met hun lievelingsboek. De rest van de klas is publiek. De jager duidt telkens de kandidaat aan van wie hij een antwoord wil. Door de uitgevoerde opdrachten uit de verschillende rondes te vergelijken, maakt hij een keuze voor een bepaald boek. Met dat boek moet de jager dan nadien (bij ons in de volgende middagbibtijd) verder kennismaken.

De rondes zijn:

Ronde 1: 'De snellertjes' (een snelle keuze tussen twee dingen): leesboek of stripverhaal, dik of dun, hoofdstukken of niet, om te lezen in bed of in de zetel, lang lezen of in porties...

Ronde 2: 'Vragen staat vrij': Hoe zou jij de cover van het boek omschrijven? Wat is volgens jou de belangrijkste eigenschap van het hoofdpersonage? Hoe ziet het hoofdpersonage eruit?

Wat zou jij zelf eens in het boek willen doen? Met welk deel van het boek heb je heel hard moeten lachen?

Ronde 3: 'Zing de zin': Je neemt de eerste en laatste zin van je boek. Je 'zingt' deze zinnen voor.

Ronde 4: 'Beweeg maar lekker mee': Je neemt een fragment uit het boek en haalt een beweging uit dit fragment. Die beweging doe je een aantal keer na elkaar zodat er een danspas ontstaat.

Bij ronde 1 en 2 staan de vragen op kleine kaartjes, de jagers kunnen ook eigen vragen stellen. Dit concept herhaalden we enkele keren, telkens met andere deelnemers. Hilarisch!

PRENTENBOEKEN OP CD EN ZOEKBOEKEN

Prentenboeken op cd zetten we in voor leerlingen met een zwakkere woordenschat. Zulke boeken slaan aan bij deze doelgroep, terwijl ze toch een rijke taal hanteren. Ze komen voornamelijk uit de Leesknuffelreeks (Averbode) en komen tot leven met de Kid'i-app. Elk verhaal wordt is geanimeerd en er zijn leuke doespelletjes.

Je kan ook heel wat titels uitlenen bij de Luisterpuntbibliotheek. Dat is helemaal gratis, je moet ze alleen registreren.

Ook zoekboeken zijn bij mijn leerlingen een hit. Als ze met 2 of 3 in zo'n boek kijken, dan praten ze er ook bij. Ze gebruiken onbewust de woordenschat die bij de zoekprent past. Dat is mooi meegenomen.

De middagbib is open op maandag- en donderdagmiddag. Dan kunnen leerlingen tijdens de middagspeeltijd een boek komen halen en lezen op een plekje naar keuze. Dat kan in de gang, in de stoelen voor het secretariaat, op een plekje op de speelplaats... De boeken die ze aan het lezen zijn, bewaren we in aparte wijnkistjes. Ik help de leerlingen kiezen en promoot boeken.

Elke klas heeft ook een klasbib. Die wordt stelselmatig aangevuld door ons oudercomité. En in de hal aan de rechter staat de tutorlezenkast. Daarin zitten boekjes die geschikt zijn voor het tutorlezen van het 2de leerjaar met het 5de en het 6de met het 1ste. De kast bevat ook een map vol taalspelletjes en korte boekenopdrachten die het lezen kunnen doorbreken, als leerlingen daar behoefte aan hebben.

80 KJV-LEZERS

De Kinder- en Jeugdjury staat los van de klas. Alleen de 2de en 3de kleuterklassen doen in klasverband mee. De kleuterjuffen lezen de boeken voor. In de andere klassen schrijven leerlingen zichzelf in. De KJV voorziet veel materiaal voor boekenbabbels. Ik organiseer die regelmatig met verschillende groepjes. Ik word daarbij geholpen door Dubius, een zelfgemaakte pop waarvan je het hoofd kan openen. Daar stop ik dan de stellingen voor een stellingspel in.

Ik vind dat trager of minder vlot lezen geen obstakel mag zijn om mee te doen. Daarom hebben we ook de luisterboeken van de KJV-selectie. Dit is het tweede jaar dat we de KJV op school organiseren. We hebben nu veel meer lezers dan vorig jaar. Dat is een succes op het vlak van leesbevordering. We organiseren ook opnieuw een slotfeest van de KJV. Daarvoor werken we samen met andere leesgroepen. 4 auteurs zullen workshops geven. Ook ouders zijn welkom.

PROMO!

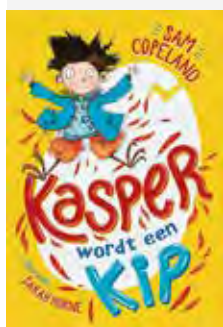
We hebben in ons oudercomité ook een apart boekengroepje. Dat zet mee zijn schouders onder onze boekenbeurs. Die vindt plaats op een vrijdag na school. Ik ga tijdens de dag al eens met alle klassen langs om het aanbod te ontdekken aan de hand van interactieve, speelse opdrachten.' ■

IN DE BOEKENKAST VAN JUF BIEKE

KASPER WORDT EEN KIP

In de nieuwe hilarische driedelige serie voor jongens en meisjes maken we kennis met piekeraar Kasper. Hij heeft iets ontdekt waar hij zich écht zorgen over begint te maken: hij verandert op de gekste momenten ineens in een dier! Hij weet nooit welk dier – van het ene

op het andere moment is hij een vlo, een duif of een neushoorn.

Samen met zijn beste vrienden start Kasper een onderzoek, want hij móét weten wat er met hem aan de hand is, en wat hij eraan kan doen. Straks overkomt het hem als hij in de spotlights van de schoolmusical staat...

**Kasper wordt een kip | Sam Copeland
Gottmer | ISBN 9789025769191 | € 7,99
vanaf 8 jaar**

HET MOOISTE BEDTIJD VERHALENBOEK

Prins Nino rilt van angst wanneer hij denkt aan zijn eerste schooldag. Misschien moet hij zijn mama meenemen. Dolores het konijn is helemaal klaar om voor de klas te staan. Maar als die dag

aanbreekt, hoort ze haar wekker niet en raakt ze ook nog eens verdwaald! Als dat maar goed komt... En kleine Olivier besluit dat hij zich voortaan nooit meer wast. Zijn oma bedenkt een plannetje om dat stinkende probleem op te lossen! In de fantasierijke verhalen in dit boek komen op een originele manier thema's aan bod die jonge kinderen maar al te goed zullen herkennen. De prachtige illustraties prikkelen de verbeelding, waardoor ze volop zullen genieten van de gezellige voorleesmomentjes.

**Het mooiste bedtijd verhalenboek | Deltas
ISBN 9789044753660 | € 19,95 | vanaf 3 jaar**

DE PAREL VAN EVA

Op een avond, als Daan moet gaan slapen, vertelt zijn oppas Eva hem een fantastisch verhaal.

Lang geleden, toen ze met grote snelheid op haar sleet een heuvel afgleed, belandde

ze in een tunnel van ijs die uitkwam in het Land van Geluk. Daar maakte ze kennis met enkele bijzondere insecten en een gemene, hebzuchtige Krab die kinderen dwong voor hem te werken. Maar Eva gaf zich niet zomaar gewonnen... Een magisch prentenboek voor jonge boekenwormen.

**De parel van Eva | Deltas
ISBN 9789044753974 | € 15,35 | vanaf 6 jaar**

Met **Kunstkuur** voeg je de kennis van de academie toe aan jouw lerarenteam!

Tijdens een driejarig traject delen een leerkracht en een dko-docent samen de klasvloer. Zo leren beide leerkrachten van elkaar. Kunstkuur voorziet de uren voor de dko-docent én tot 1059 euro extra werkingsmiddelen. Zo versterk je niet alleen het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van je school, maar vinden jouw leerlingen ook sneller de weg naar het deeltijds kunstonderwijs.

LEES JE MEE MET DE KJV?

Lang, lang geleden zocht juf Krisje van basisschool De Kleine Jacob in Antwerpen iets om de lezers in haar zorggroep uit te dagen. Ze begon met vier leerlingen van het tweede leerjaar voor de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen te lezen. Acht jaar later is dat KJV-vlekje van weleer danig uitgedijd. Hoe pakt ze het aan? En waarom blijft ze enthousiast.

Wie leest er bij jullie?

'In de derde kleuterklas en het tweede leerjaar doet de hele klas mee. Daar lezen de juffen de boeken voor en in het tweede leerjaar lezen ze al eens een stukje zelf. In de hogere klassen bestaan de KJV-groepen uit leerlingen die zich vrijwillig inschrijven.

Ik begeleid groep 3, het derde en vierde leerjaar. In het derde leerjaar doet bijna de hele klas mee. Dat aantal vermindert wel als ze ouder worden. Dan zijn de boeken dikker, behandelen ze zwaardere thema's of hebben kinderen hun handen vol met andere hobby's. Doorgaans zijn het de sterke lezers die aansluiten. We bekijken nu hoe we de drempel voor de zwakkere lezers weg kunnen halen, door in groep te lezen of bijvoorbeeld met Daisy-luisterboeken te werken.'

Waarom zijn ze zo enthousiast om met de KJV mee te lezen?

'Dat ze echt jury zijn, mee mogen beoordelen en er dus iets voor de auteur aan vast hangt, is vaak een drijfveer. De groten zeggen ook dat ze dankzij de KJV boeken lezen die ze anders niet zouden kiezen. Soms ziet een boek er niet zo leuk uit, maar is het verhaal dat wel. Ze stappen dus over hun vooroordelen en krijgen een ruimer beeld van wat er op de markt is.'

Hoe pakt jouw school dat lezen voor de jury concreet aan?

'Eigenlijk start het al eind mei. Dan worden de boeken voor het volgend schooljaar bekendgemaakt. Als coördinator van de KJV hier op school vertel ik dan welke boeken op de lijst staan. Vooral de oudere leerlingen lezen graag in de zomervakantie en zo kunnen die al starten.

'Voor kinderen die graag lezen, maar niet opgroeien in een lees-cultuur, maakt de KJV echt een verschil.'

In september vraag ik in alle klassen wie meedoet. Ik druk de werkmodellen voor de verwerking af en bezorg die aan de betrokken leerkrachten. Iedereen Leest ondersteunt ons met veel materiaal: werkvormen, telformulieren, diploma's... Dat is een stevige basis om verder te kunnen. De juffen van de derde kleuterklas en het tweede leerjaar plannen de boeken bij de lesthema's of verzinnen thema's rond de boeken.

Ik maak een schema voor elke klas, met de boeken en deelnemende leerlingen. Daarop duiden ze aan welk boek ze lezen en wanneer ze het uit hebben. Als iedereen een boek uit heeft, dan bespreken en verwerken we het. Dat is werk voor het tweede trimester.'

'Vlak voor of na de paasvakantie is er dan de officiële stemming. Daarvoor hebben we dit jaar echte stemhokjes gemaakt. Heel tof. En dan stoppen we met een afsluiting binnen het leesgroepje. Ze krijgen hun diploma, we kijken naar het filmpje met de bekendmaking van de winnaars en ik maak een overzicht van onze top drie met de uiteindelijke winnaars.'

Zit daar een groot verschil tussen?

'Meestal niet. Er is wel een groot verschil tussen wat wij als volwassenen leuk vinden en wat de leerlingen kiezen. Vooral de kleintjes kiezen anders. 'Dat zou ik niet voorlezen', denk je soms, maar het blijkt wel bij hen aan te slaan.'

Waarom blijf je het doen?

'Ik hoor hoe leerlingen elkaar aansteken en motiveren tijdens de maandelijkse bibbezoeken. 'Dat is er een van de kindjury, dat is goed' of 'Dat is van dezelfde auteur'. Dat vind ik geweldig. We bereiken hiermee ook leerlingen die graag lezen, maar niet gemakkelijk met boeken in aanraking komen. Omdat er thuis geen leescultuur is, gaan ze niet naar de bib. Voor hen maken we echt een verschil. En ja, ik ben zelf ook een fervent lezer die erg graag met kinderboeken bezig is.' ■

Wat is de KJV ?

De Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen (KJV) is een jury van kinderen en jongeren tussen 4 en 16 jaar. Elk jurylid leest en beoordeelt de acht boeken voor zijn of haar leeftijdsgroep. Vaak komen de juryleden samen in leesgroepen in de bibliotheek of op school. Dan praten ze over wat ze gelezen hebben, over hoe ze lezen, over wat ze goed vinden en wat niet.

Door andere meningen en leeservaringen te horen en erop in te spelen, groeien ze als lezer. Op het einde van het leesjaar stemmen de lezers en worden de favorieten bekroond.

Iedereen Leest coördineert de KJV en ondersteunt de leesgroepen. Dat doen ze met vormingsdagen, ervaringsuitwisselingen, concrete tips om de genomineerde titels te bespreken met de juryleden, promotiematerialen en praktische info. Samen met **Luisterpunt** voorziet Iedereen Leest ook Daisy-boeken.

Starten met de KJV op jouw school?

5 tips van juf Krisje

- Begin klein, bijvoorbeeld met 1 leeftijdsgroep. Probeer niet om alle leerkrachten en leerlingen te betrekken. Het is belangrijk dat wie de leesgroep begeleidt, ook zelf graag leest.
- Denk na over hoe je de boeken in de klas krijgt. Bibliotheken met een eigen leesgroep lenen de genomineerde boeken niet graag uit. Wij zetten ze op de verjaardagslijsten van de klassen en vragen aan ouders van een jarige om niet met snoep te trakteren, maar een klascadeau uit die lijst te kiezen. Dat helpt ons al flink op weg.
- Probeer de samenkomsten ook eens tijdens de lessen te plannen. Doe je het alleen tijdens de middagpauze, dan haken leerlingen gemakkelijker af. Ze missen hun speeltijd niet graag. We hebben het geluk dat we de KJV binnen de zorguren mogen organiseren.
- Vraag in de klas wie met de KJV wil lezen. Vroeger gaven we brieven mee naar huis, maar dan krijg je leerlingen die zich inschrijven omdat vooral de ouders dat graag willen. Nu vragen we het in de klas zelf en geven we achteraf de brief met de lezers mee.
- Let op dat leerlingen niet de leukste verwerking kiezen, maar het leukste boek.

Wil je zelf starten met een leesgroep? Neus eens rond op kjk.be Je vindt er onder meer een handig stappenplan. Of laat je inspireren door twee andere KJV-scholen op iedereenleest.be/over-lezen/de-praktijk/kjv-op-school-start-een-leesgroep-op.

Cultuur in de klas en in elke les, hoe pak je het aan?

Wil je **cultuur** een plaats geven in de klas of op school? Ben je nog op zoek naar een leidraad om de visie op **cultuur** in het onderwijs scherp te krijgen?

Vind het op cultuurindespiegel.be

GENOMINEERD

Joke Duyols

SCHOOL: Voltijds juf 2de leerjaar op GBS De Kei in Kapelle-op-den-Bos

FAVORIEETE KINDERBOEK:
Hasse Simonsdochter, Thea Beckman

‘Alles zit in een boek: betere sociale vaardigheden, een rijkere woordenschat, andere plekken ontdekken...’

ELKE VRIJDAG NEEMT EEN LEERLING DE LEESTAS VOL BOEKEN MEE NAAR HUIS

‘Als ik lyrisch doe over een boek en zeg hoe grappig of mooi ik het vond, dan lezen de leerlingen het ook’, lacht Joke Duyols. Zo gemakkelijk kan boekpromotie dus zijn. Maar ook met een leestas die elke week verhuist en een boekenchallenge die de hele klas uitdaagt, krijgt deze juf haar klas aan het lezen.

‘De leestas is gevuld met strips en lees-, zoek-, knutsel-, weet- en moppenboeken. Elke vrijdag gaat de koffer met een andere leerling mee naar huis, samen met een briefje voor de ouders en een schriftje waarin ze een foto of tekening plakken, of een tekstje schrijven. Een week later brengen ze de koffer terug. Tijdens het laatste half uur van de week vertelt de leerling wat hij met de leestas gedaan heeft. Vaak schrijven ook de ouders iets in het schriftje. Dat is echt plezant. Ook sommige andere klassen doen dit nu. De vrolijke tas zelf is geschonken door enkele ouders. Een teken dat ze het ook een fijn initiatief vinden.

DE HELE KLAS UITDAGEN

In de gang, naast de klasdeur, hangt de *Leeschallenge*. Heeft een leerling een boek gelezen, dan kleeft het z'n naam bij een bepaalde categorie. Er zijn categorieën als ‘spannend’, ‘grappig’ en ‘dikke pillen’... Elke categorie moet op het einde van het schooljaar 5 leerlingen tellen en elke leerling van de klas moet minstens één keer op de Leeschallenge staan. Als dat lukt, dan is de klas geslaagd in de uitdaging en verdienen ze een beloning. Ze zijn echt enthousiast. Bovendien is het leuk om samen te zoeken naar de juiste categorie.

Ik werk in de klas ook met een soort RALFI-lezen: in het begin van de week lezen we samen een tekst of een fragment, en bespreken we de inhoud. De rest van de week blijven we dezelfde tekst herlezen. Zo oefenen de leerlingen met technisch lezen. Ik probeer altijd een tekst uit een nieuw boek te nemen, of een weettekst over een auteur.

Hoe ik het lezen evalueer? Dat blijft lastig. Na jaren zoeken heb ik een lijstje van beoordelingscriteria die het een beetje objectief houden. Ik laat ze meestal een tekstje lezen en beoordeel dan de vlotheid, de intonatie... Ik hamer erop dat de snelste lezer niet noodzakelijk de beste lezer is. Niet weten wat je leest, is niet oké. Ook ik moet soms een bladzijde opnieuw lezen, of moet terugkijken naar een vorig blad.

‘Ik hamer erop dat de snelste lezer niet noodzakelijk de beste lezer is’

BOEKEN PER THEMA

De boeken in onze klasbib zijn niet per niveau, maar per thema gerangschikt. Een schoolbib hebben we niet. We zijn dus afhankelijk van de dorpsbibliotheek. Ik ga er een keer per maand met de klas naartoe. Dan hebben we weer een 70-tal boeken in voorraad. Ze kiezen zelf. Ik werk niet met niveaus, maar leer hen de vijfvingertest. En dan nog: als ze het echt willen, hou ik hen niet tegen.

Luisterboeken vind ik heel geschikt voor mijn leerling met dyslexie: zo kan hij luisteren en meelesen. Voor een meisje in de klas met een visuele beperking, leende ik een leeslat in de bib om te proberen. Bij de jongens die niet graag lezen, hebben de *graphic novels* succes. Ook gedichtjes vinden gemakkelijk hun weg naar moeizame lezers. Omdat ze zo kort zijn. >

TIJGERLEZEN

Eerste-lezersboekjes vind ik niet altijd interessant. Gelukkig is er de serie Tijgerlezen van uitgeverij Querido. Ze zijn bedoeld voor beginnende lezers van 5 tot en met 9 jaar. Zij kunnen deze boeken, met relatief eenvoudige en korte zinnen, goed zelfstandig lezen. De boeken zijn ook leuk om voor te lezen. In de serie zijn titels verschenen van auteurs als Edward van de Vendel, Joke van Leeuwen en Annie M.G. Schmidt.

De serie leest prettig en ze lapt de AVI-regels aan de laars. Er zijn geen beperkende regels ten aanzien van woordgebruik of de lengte van de zinnen. Er wordt wel rekening gehouden met de beginnende lezer. De tekst wordt overzichtelijk aangeboden, er zijn veel ondersteunende illustraties en er worden geen moeilijke woorden of lange zinnen gebruikt. De serie is bedoeld voor kinderen tussen 5-9 jaar en leent zich uitstekend tot zelf lezen én voorlezen.

Het uitgangspunt van de serie is dat kinderen die met plezier lezen dat ook vaker zullen doen en zo aan hun 'leeskilometers' komen. Het leren lezen wordt dus niet aangestuurd vanuit een technisch stappenplan, maar door leesplezier. Op naarschoolmetquerido.nl herken je de boeken door het tijgerlogo rechtsboven op de kaft. Bij verschillende van de boeken horen ook lesbrieven om te gebruiken in de klas.

VERHAALROUTE

Tijdens de Voorleesweek organiseren we altijd een activiteit, zoals een verhaalroute door het dorp. Op verschillende plaatsen krijgen de leerlingen een stukje van een verhaal te horen: bij de onthaalmoeder, in de bib, in het gemeentehuis, in het zwembad... Altijd een succes!

BOEKENRESTAURANT

Organiseer een boekenrestaurant, bijvoorbeeld naar aanleiding van de Jeugdboekenmaand. Creëer 5 eilanden in je klas. Op elk eiland leg je een tiental boeken over een thema. Verdeel je klas over de eilanden en laat hen snuisteren in de boeken met telkens één opdracht: bijvoorbeeld 'Kies een boek, lees de eerste bladzijde, stel het kort aan mekaar voor en kies samen het leukste boek'. Op hun 'menu' schrijven ze de titel van hun gekozen boek. Daarna schuiven ze door naar het volgende eiland met een nieuwe opdracht en één boek voor hun menu. Op korte tijd maken ze zo kennis met heel veel boeken in het thema en hebben ze een top 5.

BOEKENDANS

Een boekendans vinden mijn leerlingen ook heel tof. Dat is een soort stoelendans. De stoelen staan in een kring, en er ligt op elke stoel een boek. Als de muziek stopt, gaan de leerlingen even zitten om een boek te besnuffelen. Als

de muziek opnieuw begint schuiven ze door en komen de leerlingen bij een nieuw boekje terecht. Dat kan ook met gedichten.

HET VERHAAL VAN DE SNEEUWMAN

Rond *Het verhaal van de Sneeuwman* van Michael Morpurgo kan je veel doen. Het boek verscheen naar aanleiding van het 40-jarig bestaan van het woordenloze prentenboek *De Sneeuwman* van Raymond Briggs. Morpurgo schreef tekst bij het verhaal uit het boek.

Om het boek voor te stellen aan de klas bekeken we op YouTube de kortfilm die erop gebaseerd is. Op basis van het prentenboek gaf ik een les over symmetrie. Daarmee gingen we muzisch aan de slag. Nadien las ik een stuk voor uit het nieuwe boek. Daardoor waren de leerlingen achteraf zeer gemotiveerd om het boek te lezen, ook al is het een dikkerdje, wat meestal veel kinderen afschrikt.

Het boek bevat op het einde enkele bijlagen zoals informatie over kerstradities wereldwijd. Erg bruikbaar om tijdens een les wereldoriëntatie de gebruiken van verschillende culturen te verkennen en te vergelijken met de eigen tradities. Dankzij het boek leer je ook de perfecte sneeuwman maken.

cultuurkuur.be/inspiratie/de-sneeuwman

Op **Cultuurkuur** vind je tal van **cultuurpartners** die een project op maat van je school begeleiden. Je vindt er ook **de ideale activiteit** voor jouw klas. Op school of op locatie, van theatervoorstelling tot filmworkshop, van kleuter- tot hoger onderwijs.

JUF, WANNEER LEZEN WE?

Elke dag is er na de speeltijd kwartierlezen. Ik geef dan vaak een kleine opdracht mee: zoek een mooie zin, of een nieuw woord. Verder stel ik veel vragen tijdens het lezen en voorlezen: waarover zou het gaan op basis van de titel? Hoe zou het verder gaan?

Op maandag heb ik nog een extra kwartier voor boekpromotie. Dan vertel ik over een boek of ik lees eruit voor. Op vrijdag is het laatste half uur aan boeken, boekpromotie en lezen gewijd. Verder zitten er in de methode leuke teksten. En als ik de kans zie om boeken bij wereldoriëntatie en muzische vorming te betrekken, dan doe ik dat zeker.

Tijdens de middagspeeltijd kunnen leerlingen via een beurtrol ook lezen in het Peperboekenhuisje. Dat is een leescontainer op de speelplaats die het oudercomité bekostigde. We kunnen er ook met onze klas naartoe als we willen voorlezen.

COLLEGA'S AANSTEKEN

Samen met een collega vorm ik de 'werkgroep boeken'. We proberen iedereen te betrekken bij de Jeugdboekenmaand, Voorleesweek, Poëzieweek en zetten acties op. Stilaan willen we ook het beleid rond boeken vorm geven. Dat is een werk van lange adem, maar we hebben een geweldig team. Ze zeggen nooit nee. Ik probeer ook naar bijscholingen te gaan en collega's mee te nemen. Als dat niet kan, dan stopt het. Maar als je collega's kan aansteken, is het effect nog groter.' ■

IN DE BOEKENKAST VAN JUF JOKE

LEESTIPS van de uitgevers

HEERLIJK HOORSPEL REINAERT DE VOS

'Als dieren hun natuur niet volgen, moeten ze op de bladeren zitten. Behalve vissen, die kunnen niet zitten.' Zo luidt het bekende spreekwoord in het Waaslandse bos

waar koning Nobel op zijn gammele troon zit. Hij heeft het niet gemakkelijk om de orde te handhaven bij de dieren, want Reinaert de vos zaait onrust en terreur. Fitness noch sudoku's kunnen Bruin de beer en Tibeert de kater helpen in hun pogingen om Reinaert te dagvaarden. Enkel das Grimbaert slaagt erin hem uit zijn villa Malpertuus te halen, maar dan is het tuinhek helemaal van de dam.

Heerlijk Hoorspel 14: *Reinaert de Vos*
Het Geluidshuis | ISBN 9789079040520
€ 24,95 | vanaf 10 jaar

EERLIJK HOORSPEL JOHANNA EN HET GRAVENSTEEN

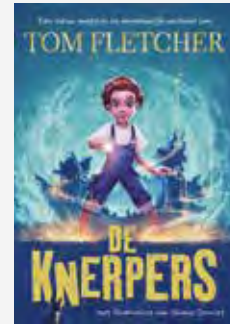

Dit is ongetwijfeld de grappigste en spannendste les geschiedenis die je ooit gekregen hebt. Reis mee naar het 16de-eeuwse Gent en ontdek het Gravensteen en

de Beeldenstorm in een hilarisch historisch verhaal, waarin de rechters allesbehalve rechtvaardig zijn en de emoties over paella en waterzooi even hoog oplaaien als de brandstapels. Volg hoe Johanna en haar man Jacob de strijd aanbinden tegen de Raad van Vlaanderen... met hulp uit wel heel onverwachte hoek. Een leesboek en hoorspel in één, met bovendien vree wijze wijsjes om mee te zingen.

Johanna en het Gravensteen | Het Geluidshuis | ISBN 9789079040551 | € 19,95 | vanaf 8 jaar

DE KNERPERS

Ben je klaar voor een avontuur? Ja? Mooi! Stel je voor dat je op een ochtend wakker wordt en alle volwassenen zijn verdwenen. Zo maar, patsboem! Dat is precies wat Lucy Modderman overkomt. Zij is de held van dit verhaal.

(Maar dat weet ze nog niet!) Terwijl alle andere kinderen uit het dorp zo veel mogelijk snoep eten en zo laat opblijven als ze willen, onderzoekt Lucy wat er is gebeurd.

Dan ziet Lucy midden in de nacht vier wezens rondkruipen in haar slaapkamer: Grommert, Burp, Krabbert en Snuf. Het zijn De Knerpers. En zij weten precies wat er aan de hand is...

De knerpers | Tom Fletcher | uitgeverij Billy Bones | ISBN 9789030504306 | € 17,99 | vanaf 8 jaar

LEESTIPS van de uitgevers

CHAOTISCHE GODEN

Elliot zit in de problemen: zijn moeder is erg ziek, de schulden lopen op en hij haalt slechte cijfers op school. Maar dan stort er een vallende ster neer op aarde die hem komt redden! De ster is Virgo, een jonge Astrologiegodin

met een missie. Wanneer het stel per ongeluk Thanatos ontketent, een gemene demon die onder Stonehenge gevangen zit, moeten ze zich wenden tot de oude Griekse goden voor hulp. Zijn Zeus en trawanten klaar om de wereld te redden én ook nog om Elliots problemen op te lossen? Een hilarisch en avontuurlijk eerste deel. Zo kende je de Griekse goden nog niet!

Chaotische goden | Maz Evans | uitgeverij Billy Bones | ISBN 9789030504092
€ 16,99 | vanaf 10 jaar

LEESTIPS van de jury

JIJ EN IK, VERHALEN OVER VRIENDSCHAP EN VLUCHTELINGEN

Het gegeven dat er miljoenen mensen op de vlucht zijn, die alles hebben achtergelaten wordt op

verschillende manieren door 19 auteurs beschreven. Redenen om te vluchten zijn oorlog, hongersnood, bedreiging vanwege politieke of culturele achtergrond, seksuele geaardheid... Iedere vluchteling heeft hulp van mensen nodig, op een veilige plaats waar ze welkom zijn. In de hoofdstukken komen allerlei situaties voor: een Belgische vluchteling in Friesland in de Eerste Wereldoorlog, een kind uit een andere cultuur komt in je klas, dat er zelfs in een Mars-kolonie vluchtelingen zijn, hoe wij zelfs in eigen land vluchtelingen kunnen worden. Een prachtig verhalenboek over vluchtelingen... een must voor iedereen!

Jij en ik, verhalen over vriendschap en vluchtelingen | Lemniscaat | ISBN 9789047710738 | € 14,95 | Vanaf 10 jaar

Deze en vorige brochures kan je gratis downloaden en bestellen op vlaanderen.be/publicaties (zoeken op zoekterm 'boekenjuf').

Colofon

Beste Boekenjuf/meester 2019 is een publicatie van CANON Cultuurcel, Departement Onderwijs en Vorming.

Coördinatie Boekenjuf/meester

Raf Schevenels, Dirk Terryn (CANON Cultuurcel) en Caroline Schoonejans (GAU/Boek.be)

Journalistieke verslagen

Veerle Vanbuel

Tekstredactie

Raf Schevenels en Jeroen Permentier

Fotografie

Veerle Vanbuel, Michiel Devijver (p.35) en aangeleverd door scholen

De juryleden voor de editie 2019

Ingrid Ocket (Onderwijsinspectie)
Iris Vansteelandt (Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen)
Jan Lambrechts (Beste Boekenmeester 2018)
Julie Verhaert (Van Halewyck-Pelckmans)
Marina Waterschoot (leerkracht en leesbevorderaar)
Sarah Claeys (De Eenhoorn)
Seppe Goossens (Klasse)
Sylvie Dhaene (Iedereen Leest)

Het middenkatern bevat de leeskaarten

De leeskaarten zijn een instrument om leesplezier te delen met anderen. De 7 kaarten kan je kopiëren of downloaden en verder verspreiden. Ze zijn bedacht en ontworpen door: Heidi Desmet (GO!), Steven De Laet (OVSG), Elke De Swert, Brunhilde Foulon (curriculum-AKOV), Bart Masquillier (VSKBaO) en Saskia Timmermans (lerarenopleiding ODISEE) onder begeleiding van Daniëlle Daniels en Dirk Terryn.

Illustratie leeskaarten 2019: Charlotte Severyns

Lay-out

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming – Afdeling communicatie
Guy Adam

Druk:

Agentschap voor Facilitair Management – Digitale Drukkerij

Wettelijk depot

D/2019/3241/027

Verantwoordelijk uitgever:

Ann Verhaegen
Secretaris Generaal
Departement Onderwijs en Vorming
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel

Beste Boekenjuf/meester is een project van CANON Cultuurcel in samenwerking met GroKi (GAU)

Deze en vorige brochures kan je gratis downloaden en bestellen op vlaanderen.be/publicaties (zoeken op zoekterm 'boekenjuf').

Wie wordt de nieuwe Boekenjuf of Boekenmeester?

Ken jij iemand (uit het kleuter- of lager onderwijs) met een passie voor (voor)lezen? Wie vult de boekenhoeken op school met een rijk en recent aanbod? En wie wakkert in jouw team het leesvuur aan? Kortom, welke juf of meester heeft op jouw school het grootste hart voor boeken?

Signaleer ons dit talent op **boekenjuf.be**. Deelnemen kan tot 18 december. Wie weet wint hij of zij wel een boekenpakket van 100 boeken als Beste Boekenjuf/-meester. Alleszins krijgt hij/zij een bericht over de pluim die jij gegeven hebt.

CULTUURKUUR.BE

CULTUUR
met één klik
in je KLAS

Surf naar
cultuurkuur.be
voor inspiratie,
partners en subsidies.

 CULTUURKUUR.BE

CANON
CULTUURGEL

Vlaanderen
is onderwijs & vorming